Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 174 (8914).

1986 йил 10 сентябрь чоршанба

Баҳоси 3 тийин

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

● ЧИРЧИҚДАГИ «Ғунча» фабрикаси тикувчилари йил бошидан буён планга қўшимча тайёрлаган пионерлар формаси билан учта мактаб ўқувчиларини таъминлаш мумкин. Меҳнат рақобатида пешқадамлик қилаётган Л. Филимонова бригадаси топшириққа қўшимча 3200 дан зиёд комплект буюм тайёрлади.

Илғор коллектив учинчи тикув цехида юқори сифатли линияда ишлайди. Бинобарин бригада ҳамма маҳсулотни биринчи тақдимдаёқ топширади. Тажрибали мутахассислардан ўрганиш, турдош касбларни эгаллаш тикувчиларга браксиз ишлаш имконини бермоқда.

Фабрикада беш йилликнинг дастлабки топшириғини ортиғи билан адо этиш учун мусобақа авж олиб кетди. Илғор бригадалар планга қўшимча юз мингтадан зиёд кийим-кечак тайёрлаб бердилар.

(ЎзТАГ мухбири).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг «Руде право» газетаси бош редактори ўртоқ Зденек Горжени саволларига жавоблари

САВОЛ: Сизнинг ядро портлатишларини ихтиёрий равишда тўхтатиб туриш муддатини 1987 йилнинг 1 январигача узайтириш тўғрисидаги Баёнотингиз жуда кенг таассурот қолдирди ва биз, Чехословакиядагиларнинг назаримизда, қуролсизланиш масалаларида дунёдаги ижтимоий-сиёсий кучларнинг жойланишига жиддий таъсир қилди.

Бунинг сабаблари ва Совет Иттифоқининг янги катта тинчликсеварлик иши келтириб чиқариши мумкин бўлган оқибатлар хусусида нима дейсиз?

ЖАВОБ: Саволнинг биринчи қисмига бериладиган жавоб ўз-ўзидан равшан бўлиб турибди. Совет мораторийсини бир оз вақт муқаддам бўлганидан кўра ҳозир анча кўп киши билиб олди. Ғарбнинг сиёсий раҳбарлари ва оммавий ахборот воситалари бир ярим йиллик ихтиёрий мораторий факти ҳақида индамай туришлари энди тобора қийинроқ бўлиб қолмоқда, Американинг синовларни давом эттириш хусусидаги далил-исботлари ҳам жуда хиралашиб, ўзининг жамоатчиликка таъсирини йўқотиб бормоқда. Бу — биринчиси. Иккинчидан эса, дунёда ядро уруши хавфининг реалликлари тобора чуқурроқ англаб олинмоқда. Бу хавфни, биз таклиф қилаётганимиздек, ядро қуролини тугатиш, биринчи қадам сифатида эса ядро синовларини тўхтатиш йўли билангина даф қилиш мумкин. Бу — ойдек равшан. Қуролланиш пойгасига муккасидан кетган кишилар ҳам буни кўнгилларида тушунмасликлари мумкин эмас.

Социалистик дўстларимиз, коммунистик партиялар, қўшилмаслик ҳаракатининг Хараредаги конференциясида қатнашган ўнлаб давлатлар, «Деҳли олтилиги»нинг раҳбарлари, кўпдан-кўп жамоат ташкилотлари ва касаба союзлари, обрў-эътиборли сиёсий партиялар, шу жумладан, Ғарбий Германия социал-демократлари ва Британия лейбористлари, дунёнинг ҳамма жойидаги таниқли фан ва маданият арбоблари Совет мораторийсини қўллаб-қувватлаб чиқдилар. Америкага мурожаат этиб, СССРдан ўрнак олишга чақирдилар. Умуман бизнинг ишимизни маъқуллаганлардан кўра маъқулламаганларнинг номларини айтиб ўтиш осонроқ, дейиш мумкин.

Бу чиқишларни биз юксак қадрлаймиз, чунки улар янги сиёсий тафаккур эскириб қолган хурофотлар, умрини яшаб бўлган тасаввурлар орқали, «Совет хавфи» деган ёлғон-бўҳтонлар уюми орқали ўзига йўл очиб бораётганлигини тасдиқлайди.

Американинг ўз маълумотларига қараб фикр юритиладиган бўлса, ядро синовларини тўхтатиш ғоясини АҚШ афкор оммаси, конгресснинг анчагина қисми ҳам қўллаб-қувватламоқда.

Хуллас, уруш ҳаракатларининг нақадар маккорона сценарийлари ишлаб чиқилмасин, ядро урушини олиб бориб бўлмайди ва унда ҳеч ким ғолиб чиқмайди, деган фикр ҳали ҳеч қачон бу қадар ёппасига эътироф қилинмаган эди.

Бошқа бир ҳолат ҳам бунинг ёнига қўшилмоқда: Қўшма Штатларнинг сиёсати одамларни тобора кўпроқ чўчита бошлади; урушқоқлик йўли қўпол тарзда намоён этилганлиги кўп кишиларнинг кўзини очди, ҳақиқатан ҳам фалокат рўй бериши мумкинлиги хусусидаги таҳликани энди ҳеч ким яшира олмайди.

Совет Иттифоқи ўзининг ядро портлатишларини тўхтатганлиги декларация эмас, балки ҳақиқий ҳаракат эканлиги ҳам катта таассурот қолдирди, албатта. Биз мораторий муддатини тўртинчи марта узайтиришга қарор қилдик. Портлатишсиз ўтган йил — сиёсий ва ҳарбий реалликдир. Энди жаҳон сиёсатида ақл-заковат ва соғлом фикр тенденцияси ҳозиру нозир бўлиб турибди ва ядро синовларини ўзаро тақиқлаш тўғрисидаги битим воситаси билан ривожлантирилиши, мустаҳкамланиши мумкин. Бошқа дадил, шахдам одимлар билан, етилган ва ўта етилган масалаларни ҳал қилиш билан ҳам ривожлантириб, мустаҳкамлаш мумкин.

Масалан, Стокгольм конференциясининг ишини яхши аҳднома билан якунлаш Европанинг, бутун дунёнинг ҳам тақдири учун муҳим эмасми, ахир? Муҳимлиги шубҳасиз. Совет Иттифоқи ўз томонидан Чехословакия билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда худди шундай бўлиши учун амалий чора-тадбирларни кўрмоқда. Кимёвий қуролни тақиқлаш ва унинг саноат базасини тугатиш тўғрисида бир битимга келиш имконияти бор — мен бу ҳақда илгари ҳам гапирган эдим.

Башарти, ҳарбий қарама-қаршилик даражасини пасайтиришга, теппа-тенг хавфсизликка амалда ҳаракат қилинадиган бўлса, стратегик қуроллар, ўртача олислик ракета-ядро қуроли, оддий қурол-яроғлар хусусида ҳам оқилона муросага келиш мумкин. Ракетадан мудофаа хусусидаги шартнома сингари фундаментал ҳужжат режимини мустаҳкамлаш соҳасида ҳам аҳдномага келиш мумкин.

Бироқ ишларнинг ҳақиқий аҳволини кўра билмоқ керак. Имкониятлар кўпайиб бораётгандек туюлаётган бўлса-да, яхшилик сари бурилиш бўлмаяпти.

(Давоми иккинчи бетда).

МУКОФОТ МУБОРАК

СССР Олий Совети Президиуми ўн биринчи беш йиллик топшириқлари ҳамда социалистик мажбуриятларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш бирлашмалари, ташкилотлари ва корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини СССР орден ҳамда медаллари билан мукофотлади.

Тошкент области ва Тошкент шаҳри бўйича:

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Инсопов Турсунали — Янгийўл йўл-ремонт-қурилиш бошқармаси автогрейдер машинисти.

Қаюмов Абдусамиғ — Зафар йўл-ремонт-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи.

Коробкина Мария Матвеевна — Қўйлиқ экспериментал кўприк темир-бетон конструкциялари заводи қолипловчиси.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН

Широчкин Пантелей Григорьевич — Тошкент область 1-йўл-қурилиш бошқармаси автогрейдер машинисти.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Исломов Неъмат Азимович — Келес йўл-ремонт-қурилиш бошқармаси бош инженери.

Максимов Валерий Анатольевич — Тошкент йўл-эксплуатация участкаси автогрейдер машинисти.

Сахаутдинов Ишмуҳамет Гизитдинович — Коммунистик районидаги 2-йўл-қурилиш бошқармаси автогрейдер машинисти.

Тожихонов Миракбар Шералиевич — Келес йўл-ремонт-қурилиш бошқармаси тракторчиси.

Узнародов Яков Иванович — Бекобод йўл-ремонт қурилиш бошқармаси автогрейдер мишинисти.

Цапков Борис Васильевич — Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министри ўринбосари.

II ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Сусиков Владимир Александрович — Коммунистик районидаги 2-йўл-қурилиш бошқармасининг экскаватор машинисти.

Яфаров Ёқуб Яхиевич — Тўйтепа йўл-ремонт-қурилиш бошқармаси автогрейдер машинисти.

III ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Дюкин Анатолий Иванович — Чиноз йўл-эксплуатация участкаси ишчиси.

Железовская Любовь Петровна — Новомихайловск йўл-ремонт-қурилиш бошқармасининг асфальтчи-бетончиси.

Қолдибоев Маматқул Пардабоевич — Бекобод йўл-ремонт-қурилиш бошқармаси бригада бошлиғи.

Раҳмонов Муҳиддин Хазратқулович — Қўйлиқ экспериментал кўприк темир-бетон конструкциялари заводининг электр-газ пайвандловчилар бригадаси бошлиғи.

Шунингдек, меҳнаткашлардан яна 5 киши «Шавкатли меҳнати учун» медали, 4 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан тақдирланди.

БУГУН «ТОШКЕНТНИНГ ОЛТИН КУЗИ» V БУТУНИТТИФОҚ ФЕСТИВАЛИ ОЧИЛАДИ

ҚАРДОШЛИК ТАРОНАСИ

Бугун В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида «Тошкентнинг олтин кузи» V Бутуниттифоқ санъат фестивали тантанали равишда очилади. Шу муносабат билан махсус мухбиримиз фестивални ўтказиш ташкилий комитети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги музика муассасалари бошқармасининг бошлиғи Қобил Бердиев билан учрашиб, ундан фестиваль тўғрисида қисқача сўзлаб беришни илтимос қилди.

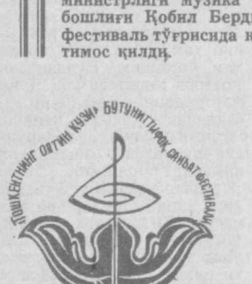

— Бундан беш йил муқаддам республикамиз пойтахтига Ватанимизнинг турли бурчакларидан машҳур профессионал коллективлар ва таниқли ижрочилар тўпланишган эди. Шу тариқа ҳар йили анъанавий равишда ўтказилаётган «Тошкентнинг олтин кузи» санъат фестивали маданий ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олди. Эндиликда мазкур фестиваль орқали санъат ихлосмандлари мамлакатимизнинг энг яхши ансамбллари ва ижрочиларининг концерт репертуарлари билан яқиндан танишиб, совет музика санъатининг кейинги йиллардаги ютуқларидан баҳраманд бўлишмоқда.

Бу сафар республикамизга меҳмон бўлиб келган ижодий коллективлар орасида П. Вирский номидаги Украина ССР академик рақс ансамбли, Тожикистон ССРнинг «Лола» Давлат рақс ансамбли, Молдавия ССРнинг «Дойна» академик хор капелласи бор. Бу коллективлар ўз санъатлари билан фақат Иттифоқимиздагина эмас, балки хорижий мамлакатларда ҳам катта эътибор қозонган. Улар ўзбек санъаткорлари билан ҳам мунтазам самарали ижодий алоқа қилишмоқда. Жумладан, «Лола» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Ғ. Валломатзода ўзини Тамарахонимнинг шогирди ҳисоблайди. СССР халқ артисти О. Бердинанинг ўзига хос хонандалик истеъдоди Ўзбекистонда шаклланган.

«Тошкентнинг олтин кузи»да бу бадиий коллектив ва ижрочилардан ташқари «Мэнго» коряк миллий рақс ансамбли, «Воронеж қизлари» вокал-чолғу ансамбли, Литва ССР халқ артисти И. Милькавичуте, Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист А. Исрафилов, халқаро конкурслар лауреати А. Севидов сингари санъат усталари ҳам иштирок этишади.

Шунингдек, фестивалда республикамизнинг ҳам бир қатор ижодий коллективлари ва таниқли ижрочилари қатнашишади. М. Турғунбоева номидаги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Баҳор» Давлат рақс ансамбли ва бошқа бадиий коллективлар, М. Тошматов, Н. Нурмуҳамедова, П. Борисов сингари таниқли хонандалар ўзларининг янги концерт программаларини кўрсатадилар.

Шундай қилиб, В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройидан бошланган фестиваль бошқа санъат ва маданият саройлари, концерт заллари ва қишлоқ клубларида қизғин давом этади. Санъаткорлар республикамизнинг қатор шаҳар ва қишлоқларида тинчлик, дўстлик, совет халқлари қардошлигини тараннум этувчи куй-қўшиқ ва рақсларини намойиш этиш билан бирга ишлаб чиқариш коллективлари, колхоз ва совхозларда учрашувлар ўтказишади, меҳнат аҳлининг шу кунларда амалга ошираётган ишлари билан яқиндан танишадилар.

«Тошкентнинг олтин кузи» V Бутуниттифоқ санъат фестивали совет халқларининг мустаҳкам дўстлигини мадҳ этиб, қардош халқлар маданиятининг янада равнақ топишига, жонажон Ватанимиз кишилари маънавий оламининг бойишига хизмат қилади, деб ўйлайман.

Суҳбатни Р. ҒАНИЕВ ёзиб олди.

«ҲОСИЛ—86»

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ИШ БОШЛАДИ

Пойтахт области меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини бажара бориб, фидокорона меҳнат қилдилар ва пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиликда асосий вазифа ана шу ҳосилни қисқа муддатларда сифатли қилиб, йиғиб-териб олишдан иборатдир.

1986 йил пахта терими мавсумини изчил ва кенг ёритиб бориш мақсадида Тошкент область партия комитети ҳузурида матбуот маркази ташкил этилди. У асосий эътиборни партия, совет, хўжалик органлари ҳамда жамоат ташкилотларининг, барча меҳнаткашларнинг куч-ғайратини дефолиацияни қисқа муддатларда сифатли ўтказишга, етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишга, терим техникаларидан унумли фойдаланишга ва бошқа комплекс масалаларга қаратади.

Шунингдек, у район партия комитетларида ташкил этилган матбуот марказлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари постларининг фаолиятини бошқаради, механизаторлар, энг яхши теримчиларнинг зарбдор меҳнатларини кенг акс эттиради. Колхозлар ва совхозлар, пахтачилик бригадалари, бўлимлар, тайёрлов пунктлари, пахта тозалаш заводларининг йиғим-теримни ташкил этиш ва қиммат баҳо хом ашёни тайёрлаш соҳасидаги илғор тажрибаларини умумлаштиради ва тарғиб қилади.

Матбуот маркази савдо, маиший хизмат корхоналари, медицина ва маданий оқартув муассасалари ишига, йиғим-теримда қатнашаётганларга зарур шарт-шароитлар яратилишига ҳам катта эътибор беради.

Қуйида область матбуот марказига келган дастлабки хабарларни эълон қиламиз.

Область матбуот маркази телефони: 334931.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ

ОБЛАСТИМИЗ хўжаликларида дефолиация суръати кун сайин ортиб бормоқда. Ўтган куни пахтакор хўжаликларда мавжуд 818 та ОВХ аппаратининг 467 таси ишлатилди. Уларнинг ёрдамида шу куни 6148 гектар майдондаги ғўзаларга дори сепилди. Ҳар бир агрегатнинг иш унумдорлиги эса ўртача 13 гектардан тўғри келди. Областда дефолиация қилинган жами майдон 10 минг 786 гектарга етди.

Бу муҳим агротехника тадбирини уюшқоқлик билан ўтказишда, айниқса, Оққўрғон райони механизаторлари намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Ўтган куни районда мавжуд 104 та ОВХ пуркагичининг 78 таси ёрдамида 1387 гектар экин майдонига ишлов берилди. Ҳар бир аппарат ёрдамида ўртача 18 гектар майдон дориланди. Район бўйича шу кунгача жами 2263 гектар пахтазор дефолиация қилинди.

Ўрта Чирчиқ, Бекобод, Бўка ва Пискент районлари механизаторлари ҳам кун сайин иш унумдорлигини оширишга эришмоқдалар. Ўрта Чирчиқ районида ўтган куни ишлатилган 65 та ОВХ пуркагичининг ҳар бирида ўртача 16 гектар. Бекобод районида ишлатилган 90 та аппаратнинг ҳар бирида ўртача 15 гектар, Бўка районида ишлатилган 64 та агрегатнинг ҳар бирида ўртача 14 гектар ҳамда Пискент районида ишлатилган 58 та пуркагичнинг ҳар бирида ўртача 12 гектар майдондаги ғўзаларга дори сепилди.

Барча хўжаликларнинг механик-ҳайдовчилари дефолиация ишларини қисқа муддатларда сифатли тугаллаш, бир марта дорилашнинг ўзидаёқ ғўзаларнинг тўла барг тўкишини таъминлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

80 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА

Турлибек Яхшибоевни фақат «Коммунизм» колхозидагина эмас, балки Оққўрғон районида уста пахтакор сифатида тилга олишади, Бунинг боиси бор, албатта. Йигирма олти йилдирки у бошлиқ бригада аъзолари ҳосилдорликни ошириб, пахта тайёрлаш планларини ортиғи билан бажаришяпти. Бу йил ҳам у бошлиқ коллектив аъзолари 92 гектар майдонда мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда йиғим-теримга қизғин ҳозирлик кўриляпти. Тарози, этаклар тахт қилиб, пахта тўкиладиган майдончалар созлаб қўйилди.

Механизаторлар Усмон Исмоилов, Қуттибой Дўсимбетовлар мавсумда 280 тонна пахтани агрегатлар ёрдамида теришга сўз беришган. Бу эса ялпи ҳосилнинг 80 процентдан зиёдини ташкил этади.

Карталарда лўппи-лўппи бўлиб очилган чаноқлар сони кун сайин ортиб боряпти. Ҳадемай қизил карвонлар йўлга чиқади.

О. ТЎРАҚУЛОВ.

ХАТОЛАР ТАКРОРЛАНМАЙДИ

ЎРЧА ЧИРЧИҚ районидаги «Ленин йўли» колхозида ўтган йили гектаридан олинган ҳосилдорлик 1984 йилдагига нисбатан 5,6 центнерга камайиб кетди. 1 центнер пахтанинг таннархи планда белгиланган 33 сўм ўрнига 63 сўмни ташкил этди. Чунки хўжаликда иш омилкорлик билан ташкил этилмади. Агротехника тадбирларини амалга оширишда хатоликларга йўл қўйилди. Механизация қувватидан унумли фойдаланилмади.

Бу йил колхозда КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ишни қайта қуриш бўйича зарур тадбирлар амалга оширилмоқда, 1540 гектар майдонда мўл, арзон, эртаги ҳосил етиштирилмоқда.

Ерга берсанг ер тўкади

◆ **Б. ШИРИНОВ — 14-бригада бошлиғи:**

— БИЗ БУ ЙИЛ 79 гектар ерда ғўза ўстирдик. Экин майдонларимиз нотекис. Катта қисми қир зонада жойлашган. Карталарнинг тупроқ шароити ҳам турлича. Қумоқ, тошлоқ, бўз ерлардир. Шунинг учун ҳам ҳар бир агротехника тадбирини амалга оширишда вазиятга қараб иш юритдик.

Гектарида 110 минг тупдан ғўза сақлаб қолдик. Парваришда сифатга эътибор берганлигимиз туфайли ҳар тупда 10—12 тадан бўлиқ кўсак етилмоқда. Суғориш, озиқлантириш, культивация ишларини бир-бирига боғлаб олиб бордик.

Зараркунанда ҳашаротларга қарши биологик усулда курашдик. Самараси кўнгилдагидек бўлди.

Ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорлик 31 центнердан кам бўлмайди. Бу ҳосилнинг 85 процентини машиналар ёрдамида терамиз. Дефолиацияни қисқа муддатда ўтказамиз.

∴ ∴ ∴

Имтиҳондан ўтдик

◆ **Т. ДОНИЁРОВ — 10-бригада сувчиси:**

— МАҲОРАТЛАРИМИЗНИ ишга солиб, бу йил биз сувчилар катта имтиҳондан ўтдик. Сув танқислигини билинтирмасликка ҳаракат қилдик. Мавжуд 100 гектар майдондаги ғўзани 14 нафар сувчи суғордик. Ҳар томчи сувдан тежамли, тўғри фойдаланишга ҳаракат қилдик.

Ерларимиз нотекис. Бу — ҳар биримизнинг сергаклигимизни оширди, жўякларга таралган сувларнинг бир маромда оқиши, қия жойларда эса бошқа жўякларга ўтиб кетмаслиги учун доимо ҳушёр турдик. Қўшни 8-, 9-бригадалардан чиққан оқава сувлардан ҳам фойдаландик.

Иш жараёнида ёшларга ўз тажрибамизни ўргатиб боряпмиз. Мен комсомол аъзоси Эсонбой Мамаюсуповни шогирдликка олганман. У зийрак экан, ҳар бир ҳаракатимни тез илғаб олади.

Абдумалик Турсунов, Пўлат Парталов каби ҳамкасбларим ҳам яхши меҳнат қилишди.

∴ ∴ ∴

Ёрдамчиларсиз, машиналарда

◆ **Ў. ЭШМУРОДОВ —9-бригада механизатори:**

— ЎТГАН йили терим агрегатларидан кўнгилдагидек фойдалана олмадик. Бригадамизда ялпи ҳосилнинг 23 процентигина машиналар билан терилди, холос. Бунда биз механизаторларнинг ҳам айбимиз бор. Негаки, раҳбарларнинг кўнглига қараб, шароитни ҳисобга олмадик. Дардимизни уларга ботиниб айтолмадик, чизган чизиғидан чиқолмадик. Машина теримини эртароқ бошлаш учун ўзимизда журъат етмади. Пировард натижа шу бўлдики, ғалвир сувдан кўтарилган пайтда ер чизиб қолавердик.

Бу йил 155 гектар майдонга «С-48-80» навли чигит экканмиз. Уруғ униб чиққанданоқ ниҳолларни машинабоп қилиб ўстиришга киришдик. Раҳим Исломов, Абдулла Холбеков, Аваз Муқсимов сингари тракторчилар ғўза қатор ораларига ишлов беришда ўзаро мусобақани авж олдиришди.

Мавсум давомида ғўзаларни олти марта культивация қилдик. Чеканкани машина ёрдамида ўтказдик. Шу кунларда ҳар бир туп ғўзада 11—13 тадан кўсак бор.

Ташаббускор бригадирларнинг етиштирилган ҳосилнинг катта қисмини машиналар ёрдамида териб олиш ҳақидаги гаплари бизга маъқул тушди. Коллективимиз аъзолари бу йил барча ҳосилни четдан ҳашарчи олмай, ўз кучлари билан йиғиштириб олишга сўз беришган. Бунда аввало механизация қувватидан унумли фойдаланиш мўлжалланмоқда. Бу йил пахтанинг 90 процентини машиналар ёрдамида йиғиштириб олишни планлаштирдик.

Бригадамизга қарашли учта терим, кўсак териш ва кўсак чувиш агрегати, олтита прицеп мавсумга тахт қилиб қўйилди.

Суҳбатни С. ҚУРБОНҚУЛОВ ёзиб олди.

БОЛГАРИЯ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Кеча Тошкентда Болгария Халқ республикаси социалистик революциясининг 42 йиллиги — миллий байрамига бағишланган республика пойтахти ва области жамоатчилиги вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Докладчи Совет-Болгар дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси, Тошкент область партия комитетининг секретари Ш. З. Камолхўжаев қардош мамлакатнинг халқ ҳокимияти йилларида босиб ўтган йўли, социалистик қурилишда эришган улкан муваффақиятлари ҳақида гапираркан Болгария Халқ республикаси ва Ўзбекистон, Болгариянинг алоҳида округлари ва республикамиз областлари меҳнаткашлари ўртасидаги ҳар томонлама мустаҳкамланиб бораётган алоқалар совет ва болгар халқлари ўртасидаги дўстликнинг яна бир ёрқин ва ишончли кўринишларидан бири эканлигини таъкидлаб ўтди. Тошкентлик ва хасковоликларни мустаҳкам дўстлик ва доимий яқин ҳамкорлик боғлаб турибди.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар болгар дўстларни миллий байрам билан қизғин табриклаб, Болгария Коммунистик партиясининг XIII съезди қарорларини бажаришда уларга муваффақиятлар тиладилар.

ЁШ АВЛОД ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Бу йил ёзда 1 миллион 30 минг нафардан ортиқ мактаб ўқувчилари пионер лагерларида ҳамда меҳнат ва дам олиш лагерларида саломатлигини мустаҳкамлаб куч тўплаб қайтдилар. Бу ўтган йилдагидан 100 минг ўқувчи кўп дам олди демакдир. Бундан ташқари Бойқўнғир, Тюмень, Свердловск, Киев ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан, шунингдек, Афғонистондан келган болалар ҳам республикамизда дам олдилар.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети раиси Ҳ. Алимова бошчилигидаги болаларнинг ёзги дам олишини ташкил этиш ва ўтказиш республика комиссиясининг 9 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида ана шулар ҳақида гапирилди. Комиссия мактаб ўқувчиларини ёзги соғломлаштириш кампанияси якунларини муҳокама қилиб, пионер лагерларида КПСС XXVII съезди талаблари асосида, ёш ленинчиларнинг «Революцион одим ташлаймиз» шиори остидаги Бутуниттифоқ юриши қоидаларига мувофиқ равишда, тинчлик йили белгиси остида тарбиявий ишлар олиб борилганлигини таъкидлади.

Мактаб ислоҳоти талаблари асосида тарбиявий ишларни қайта қуриш жуда секин бормоқда. Пионер ва ўқувчиларнинг анчагина қисми ижтимоий—фойдали меҳнатга жалб этилмади. Комсомол комитетлари вожатийларни танлаш ва тайёрлаш, пионер лагерларига методик ёрдам кўрсатиш масалалари билан етарли шуғулланмадилар.

Комиссия область, идора-тармоқ комиссияларида, касаба союз, комсомол ташкилотларида, маориф ва соғлиқни сақлаш органларида мазкур камчиликларнинг сабабларини принципиаллик билан текшириб чиқишни, 1987 йилда болалар ва ўсмирлар ёзги дам олишига тайёргарлик тадбирларини ташкилий жиҳатдан юксак даражада ишлаб чиқиш ва ўтказишни тавсия қилди.

Комиссия мажлисида Андижон областида, республика мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ҳамда «Главсредазирсовхозстрой»да болалар ва ўсмирлар дам олишини ташкил этиш, меҳнат ва дам олиш лагерларида юқори синф ўқувчиларининг дам олиши якунлари, бошқа баъзи масалалар ҳам кўриб чиқилди.

М. С. ГОРБАЧЕВнинг «Руде право» газетаси бош редактори ўртоқ Зденек Горжени саволларига жавоблари

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Шу жиҳатдан олганда бизнинг Баёнотимиз хусусида Қўшма Штатларнинг ҳукмрон доираларида билдирилаётган фикр-мулоҳазалар диққатга сазовордир. Бу фикр-мулоҳазалар аввал бошданоқ, ҳеч бўлмаганда президентнинг теварагидаги кимсалар бу сафар ўзларининг ғижинганликларини яширишга ҳатто уринмаганликларини, ядро уруши хавфини даф қилиш ҳақида ҳозирча жиддийроқ ўйламаётганликларини кўрсатди. Шунинг учун ҳам мораторийнинг узайтирилиши у ердагиларни шу қадар норози қилди. Бу доиралар янги Совет таклифлари қаршисида ўзларини ўнғайсиз ҳис этганликлари кўриниб турибди. Улар ўз позицияларини ҳам жаҳон, ҳам Америка жамоатчилиги кўз ўнгида оқлаши жуда қийин бўлиб қолган кўринади.

Ана шунда улар яна эски йўлдан бориб, бизнинг ишимизга «пропаганда» ёрлиғини осиш орқали унинг аҳамиятини пасайтиришга уриндилар. Хўш, агар бу пропаганда бўлса, биз унинг ёрдамида нималарга ишонтиришни хоҳлаяпмиз, унинг ёрдамида нима демоқчимиз? — деган савол туғилади. Ядро портлатишларисиз ҳам яшайвериш мумкинлигиними? Биз инсониятни ядро қуролидан халос этиш тўғрисидаги даъватимизни шу қурол синовларини тўхтатиш билан мустаҳкамлаяпмиз-ку! Бу «пропаганда»нинг нимаси ёмон?

Умуман, бизни «пропаганда»да айблашлари хусусида неча марталаб гапирдим: бизнинг масъулиятли сиёсий ҳаракатларимизни мана шундай талқин этмоқчи бўлишлари асло жиддий иш эмас. Жаҳон тараққиётининг шу қадар кескин, айтиш мумкинки, бурилиш пайтида бундай ёндашув ярамайди.

Биз пропаганда урушида ютиб чиқиш истагида эмасмиз. Ҳатто биз бундай «олишув»ни номақбул иш деб ҳисоблаб, унда қатнашишни ҳам хоҳламаймиз. Бизнинг мақсадимиз реал қуролсизланиш сари реал қадам қўйишдан иборат. Шунинг учун ҳам Америка маъмуриятини мана шундай йўл тутишга астойдил таклиф қиляпмиз. Биз ҳамманинг хавфсизлиги ва кескинликни чинакам юмшатиш манфаатлари йўлида ядро уруши хавфини суриб ташлаш учун музокараларни жойидан қўзғатишни истаймиз.

Оқ уй теварагида ҳам, сиёсий доираларда ҳам, матбуотда ҳам бизнинг мароторийимиз хусусида ҳақиқий пропаганда чайқовчилиги ҳаддан ташқари кўпайиб кетди. Баъзан: АҚШда умуман ташқи сиёсатни пропаганда билан алмаштиришга мойил бўлиб қолдилар, деган таассурот вужудга келмоқда. Модомики шундай экан, муваффақиятга умид бахш этадиган амалий мулоқот бўлиши мумкинми? Биз бундай услубни рад қиламиз, жуда жиддий нарсалар ҳақида гап бораётган бир пайтда унинг теварагида сўз ўйини билан шуғулланиш ярамайди, деб ҳисоблаймиз. Ниҳоят америкадагилар бизнинг фикримизни тушунадилар ва бизнинг даъватимизга айнан, мувофиқ тарзда жавоб қайтарадилар, деб умид қилгимиз келади.

Биз мораторийни яна бир бор узайтирганимиз хусусида бизни «жиддийликка» чақирганликлари ҳақида гапирадиган бўлсак, ядро синовларини тўхтатишга, бу синовларни бутунлай тақиқлаш ҳақида тезроқ шартнома ишлаб чиқишга муносабат энг йирик ядродор давлатларнинг ҳар бири қуролсизланишга, халқаро хавфсизликка, умуман тинчлик ишига ҳақиқатан ҳам нақадар жиддий муносабатда бўлаётганлигининг энг ишонарли кўрсаткичи бўлиб қолди.

18 августдаги Баёнотимда мен ядро синовларига муносабат — тарихий етуклик имтиҳони, деб айтган эдим. Бунга менинг ишончим комил.

Бундан ташқари, ядро синовларига муносабат ядродор давлат ташқи сиёсатининг ҳақиқатан қайси мақсадга қаратилганлиги, унинг асосий мазмуни синаладиган тамал тошидир.

Дарҳақиқат шундай.

Агар ҳарбий устунликни истасанг, — сенга мораторий керак эмас.

Агар қуролланиш пойгасини давом эттиришни, айниқса бу пойгани янги соҳаларга, космосга кўчиришни истасанг, — сенга мораторий керак эмас.

Агар қуролнинг янги, янада мукаммал турларига эга бўлишни хоҳласанг, — унда мораторийнинг асло ҳожати йўқ.

Агар халқаро проблемаларни ҳал этишда сен кучга умид боғласанг ва зўравонликка, дўқ-пўписага киришмоқчи бўлсанг, — унда ҳам мораторий сенга халақит беради.

Агар сен ўзга социал система билан экономика, демократия, маданият, инсон турмушининг маънавий бойлиги соҳасида ҳалол мусобақалашишдан қўрқсанг, — сенга мораторий мутлақо тўғри келмайди.

Агар сен табиатнинг ҳоли, инсон яшайдиган муҳитнинг ҳоли нима бўлишига бефарқ қарайдиган бўлсанг, — ядро портлатишларини бундан буён ҳам ўтказаверасан.

Агар ҳарбий бизнес корчалонларининг ва у билан боғлиқ бўлган ҳамма кимсаларнинг тўймас иштаҳалари бутун дунёдаги юз миллионлаб кишиларнинг фикри ва ҳаётий манфаатларидан муҳимроқ бўлса, — ядро синовларини давом эттираверасан.

Бошқача қилиб айтганда, мораторийга муносабат сиёсатнинг ҳақиқий моҳияти ва йўналишини ойдинлаштиради. Бундан қочиб қутулиб бўлмайди.

Башарти, президентнинг ўзи ҳам, унинг маъмурияти баъзи аъзолари ҳам неча марталаб расмий ва тантанали айтганларидек, ядро қуролини қисқартира бошлаш ва сўнгра бутунлай йўқ қилиб ташлаш истаги ҳақиқатан ҳам мавжуд бўлса, башарти, ядро урушига йўл қўйиб бўлмаслиги ҳақиқатан ҳам тушуниб турилган бўлса, башарти, Қўшма Штатлар ҳарбий устунликка интилмаётганлиги рост бўлса, у ҳолда тенг ҳуқуқли ва қатъий текшириладиган битимга эришиш йўлида принципиал тўсиқлар йўқ.

Шу боисдан ҳам биз, Оқ уйнинг дабдабабоз жарчилари такрорлаётганидек, «тўпруслар томонда» эмас, балки Америка томонида, деб ҳисоблаймиз.

Гарчи, такрор айтаманки, қуролсизланишнинг бу принципиал муҳим проблемасидан бўйин товлаш, уни бошқа масалаларга қориштириб юбориш, қадрини кетказиш, бошқача талқин этиш йўлидаги уринишлар жуда характерли бўлсада, аммо масала мораторийга муносабатдан кўра анча кенгроқ ва салмоқлироқ бўлиб турибди.

Башарти, маъмуриятнинг Женева учрашувидан кейинги бутун сиёсати қатор тизиб қўйиладиган бўлса, ташвишли манзара вужудга келади. «Стратегик мудофаа ташаббуси»ни жадаллаштириш ҳам, йўлдошурар Асат комплексининг синовлари ҳам, ракетадан мудофаа шартномасини қўпорувчи бошқа ҳаракатлар ҳам, янги қитъалараро баллистик ракетани, янги самолётларни ва сув ости кемаларни синашлар ҳам, биз билан олий даражадаги иккинчи учрашувни ўтказиш назарда тутилаётган пайтнинг худди ўзида СКЧ-2 шартномасидан чиқиш тўғрисидаги Баёнотлар ҳам, навбатдаги ҳарбий бюджетга ақл бовар қилмайдиган маблағ сўралиши ҳам, бинар қуролига пул ажратилиши ҳам, Ливияга, Никарагуага қарши, Африка жанубида, бошқа жойларда зўравонлик билан қароқчиларча «янги жаҳонгирлик» ҳаракатлари қилиниши ҳам, янги ҳарбий-денгиз зарбдор қўшилмалари тузилиши ҳам, Совет Иттифоқи яқинида — Шимолий денгиз ва Болтиқдан тортиб Узоқ Шарққача 50-йиллардан буён ҳаракатга келтирилган воситаларнинг миқдори жиҳатидан мислсиз ҳарбий машқлар ҳам шу жумлага киради. Маршал Ахромеев Стокгольмдаги конференцияда: «Башарти Варшава Шартномаси мамлакатлари мана шундай машқларни бошлаб юборсалар, нималар бўлиши мумкинлигини ўзингиз тасаввур қилиб кўринг!» деб ҳақ гапни айтди.

Кишининг жиғига тегадиган шу ҳарбий намойишларни биз қандай тушунмоғимиз керак? Наҳотки, тинчликсеварлик ва ҳамжиҳатликка интилиш кўриниши деб, ёки, эҳтимол, олий даражадаги учрашув учун муҳит тайёрлаш деб тушунсак?

Дарвоқе, Оқ уйдагилар ва унинг атрофидагилар тўғридан-тўғри, русларни янги ёнберишларга мажбур қилиш учун мана шуларнинг ҳаммаси зарур, деб айтмоқдалар. Қуролланиш пойгасини олтин кони қилиб олган кимсаларнинг масъулият даражаси ва улар билан бирга ишлаётганларнинг тушуниш даражаси мана шундай.

Бундай ҳарбий-сиёсий практикадан жуда жиддий хулоса келиб чиқади: улар қуролланиш пойгасини ошкора давом эттираверишни истайдилар, аслида эса, бу жаҳон урушига моддий ва психологик тайёргарликнинг ўзидир. Жамоатчилик орасида: нима деяпсизлар, демак, Америка урушмоқчи экан-да? Агар шундай бўлса, маъмурият хатти-ҳаракатларининг мантиқи равшан, деган ҳаққоний савол етилиб келмоқда.

Беихтиёр 60-йиллар воқеалари эсга тушмоқда, ўшанда ўта реакцион гуруҳ Оқ уйга ҳукмронлик қилиш даъволарини сурбетларча билдирган эди. Аммо ўшанда Америка бу гуруҳни ўзи босиб қўйган эди. Ҳокимият тепасига бошқа кишилар чиққач, «совуқ уруш»нинг жазавасини пасайтириш имконияти, сўнгра эса, 70-йилларда уни бутунлай тўхтатиб қўйиш имконияти очилган эди. Шартномалар тузилган эди, улардан баъзилари ҳозир ҳам амал қилиб келмоқда.

Хўш, энди нималарни кўриб турибмиз? Яна ҳарбий программалар ишлаб чиқилмоқда, аммо бу программалар ўша пайтдагидан кўра анча катта хавфни, жаҳон уруши чиқиш хавфини вужудга келтирмоқда, чунки бу нарса қуролланиш пойгасининг янги илмий-техникавий доирасида ва цивилизацияни бир неча кун ичида йўқ қилиб ташлай оладиган анча кўп қурол-яроғ аслаҳахоналари мавжудлиги шароитида содир бўлмоқда.

Шу сабабли бу пойга муқаррар тус олиб кетишига йўл қўймаслик — иккала мамлакатимизнинг, барча тинчликсевар кучларнинг вазифасидир.

Дунёдаги воқеаларнинг қай тарафга бурилиши учун Америка халқининг зиммасига аввалгидан кўра анча жиддий, айтиш мумкинки, алоҳида масъулият тушади. У тузукроқ ўйлаб кўриши керак.

Америка халқининг ақлзаковатига, реализмига, қолаверса ўзини-ўзи сақлаб қолишдан иборат энг оддий туйғусига ишонгим келади. Иккала халқимиз душманлик қилмай, балки ҳамкорлик қилиши, уруш қилмай, балки дўст бўлиши керак. Мен яна шундай қилишга даъват этаман.

Ўртоқ Горжени, Сизнинг юртингиз Чехословакияда ҳам, бизда ҳам, бошқа мамлакатларда ҳам кўпгина: тинимсиз қуролланиш пойгаси йўли замирида СССРни, социалистик ҳамдўстликни иқтисодий соҳада ҳолдан тойдириш муддаоси яшириниб ётмаганмикан? Жумладан, яна бироз қиссак, СССРдаги иқтисодий проблемалар ва қийинчиликлар уни бир томонлама ён беришга мажбур қилади, деган расмий баёнотларни ҳам, оммавий ахборот воситаларидаги тахминларни ҳам қандай баҳоламоқ керак? — деган саволни бермоқдалар. Бизда иқтисодий проблемалар ва қийинчиликлар бор. Улар ҳақида биз гапирдик ва ошкора айтяпмиз. Бошқа мамлакатларда, айниқса яқинда мустақил ривожланиш йўлига ўтган мамлакатларда ҳам бирталай проблемалар ва қийинчиликлар бор. Хўш, Ғарбда, Қўшма Штатларнинг ўзида проблемалар ва қийинчиликлар йўқми? Бугина эмас, у ердаги проблема ва қийинчиликлар таҳликали равишда кўпайиб бормоқда, жуда қалтис проблемалар тўпланиб қолмоқда, давлат қарзи ақл бовар қилмайдиган рақамларга етиб борди, бусиз ҳам ҳаддан ортиқ ишсизлик яна таҳликали миқёс касб эта бошламоқда, социал зиддиятлар чуқурлашмоқда.

Бизнинг иқтисодий режаларимизга келганда шуни айтиш керакки, биз уларни тезроқ ва яхшироқ ҳал қилиш истагидамиз, шу сабабли маблағ ва кучларни мудофаадан граждан тармоқларига, одамларнинг фаровонлигини оширишга ўтказишнинг ҳар қандай имкониятини табриклаган бўлур эдик. Бироқ биз хавфсизлик манфаатларини ҳеч қачон қурбон қилмаймиз, ва шу жумладан, музокараларда ҳам мудофаа манфаатлари ҳисобига ён беришга рози бўлмаймиз. Совет халқи ҳам бундай қилишимизга йўл қўймаган бўлур эди.

Қуролланиш пойгаси орқали СССРга, жаҳон социализмига иқтисодий соҳада путур етказиш йўлидаги уринишларни равшан кўриб турибмиз. Бу ёвуз режаларнинг рўёбга чиқишига йўл қўймаслик учун ҳамма ишни қиламиз. Айни вақтда бир неча соҳаларда: дипломатик, ҳарбий, сиёсий ва пропагандистик — ҳа, ҳа, пропагандистик ва аввало иқтисодий соҳада иш кўраверамиз. Хўжаликнинг самарадорлигини оширамиз, жадалликни кучайтирамиз, бошқарувни такомиллаштирамиз.

Шу жиҳатдан олганда, совет кишиларининг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари меҳнаткашларининг сифатли меҳнати — айни вақтда тинчлик ишига қўшилган ҳисса ҳамдир. Бир оз бўшашсак — социализм душманларининг қисуви кучаяверади. Иқтисодий, социал ва сиёсий соҳада бақувватроқ, мустаҳкамроқ бўлиб олсак, капиталистик дунёнинг биз билан нормал муносабатлардан манфаатдорлиги ҳам ортади, тарихни тескари буриб юбориш мумкин, деган хом хаёллар пучга чиқади.

САВОЛ: Сизнинг Баёнотингиз хусусидаги фикр ва мулоҳазалар орасида: гўё ихтиёрий мораторий ҳам, ҳатто бу масалада АҚШ билан икки томонлама битим ҳам ядровий қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш учун амалда ҳеч қандай наф бермайди, деган гаплар ҳам бўлди. Шундай дейиш тўғрими?

ЖАВОБ: Бунга сира қўшила олмайман.

Мораторийни қурол-яроғларни қисқартиришга ҳақиқатан қарама-қарши қилиб қўйишга, ҳатто қуролсизланиш жараёнини бошлашга гўё у ҳалал беради, деб исботлашга ҳам уринмоқдалар. Айрим доираларда ва матбуотда шундай бир гап айланиб қолди: гўё ядро қуроли «офат», лекин бу «муқаррар офат» эмиш, чунки бу қурол тийилиб туришга хизмат қилади, модомики шундай экан, у пишиқ-пухталиги текшириб турилишига, яъни портлатишлар ўтказилишига муҳтождир.

Бу одамларни чалғитишга уриниш демаганимизда ҳам бориб турган бемаъниликдир.

Биз январь ойидаёқ «офатнинг илдизига болта уришни» — асримиз охиригача барча ядро қуролини йўқотишни биргаликда бошлаб юборишни таклиф этган эдик. Албатта бу жўн вазифа эмас. Биз бу ишни босқичма-босқич ҳал этишни ҳамма мураккабликларни ҳисобга олиб бунга 15 йил ажратишни назарда тутмоқдамиз, химиявий қуролни йўқотиш соҳасида ва оддий қурол-яроғларни тубдан қисқартиришда куч-ғайратларни баравар сарфлашни назарда тутмоқдамиз, қуролсизланиш билан айни вақтда халқаро муносабатларнинг сиёсий, иқтисодий ва гуманитар соҳаларида ҳам олдинга қараб силжишни кўзламоқдамиз.

Ядровий портлатишларни тўхтатиш масаласини ядро қуролини қисқартириш масаласига қарама-қарши қилиб қўйишга уриниш яна бошқа бир сабабдан ҳам виждонсизликдир. Бундай уринишлар хомхаёлни вужудга келтиради: гўё икки давлат ядро қуролини тубдан қисқартириш тўғрисида «деярли» келишиб олган эдилар. СССР эса ядро синовларини тўхтатиб қўйиб ҳалал бермоқда. Аммо, аҳвол сира бундай эмас. Женевадаги учрашувдан кейин ўтган вақт мобайнида СССРнинг шунча кўп куч-ғайрат сарфлашига қарамай, қуролларни қисқартириш тўғрисидаги шартномага биз бир қарич ҳам яқинлашганимиз йўқ.

Ядро портлатишларини ўзаро тўхтатиш айни шундай шартномага жиддий тарзда кўмаклашган бўлур эди. Синовларнинг тўхтатилиши билан аслида энг хавфли соҳада — ядро қуролининг янги турларини яратиш, уни такомиллаштириш пойгаси тўхтатилади. Қуролланиш пойгасининг миқдоринигина бартараф этишгагина тўғри келадики, бу анчагина осондир.

Шундай қилиб, бизнинг позициямиз ядро портлатишларини тўхтатишни, ядро қуролини қисқартириш билан узвий боғлашдан иборатдир, бу позициямиз ана шу вазифани ҳал этишга жуда жиддий тарзда ёрдам берган бўлур эди. Мен ишнинг сиёсий томони хусусида гапираётганим йўқ. Ишончсизлик, қўрқув ва шубҳа халқаро иқлимни қўпоради, десам ишонаверинг. Яна маънавий, ахлоқий жиҳат ҳам бор. Синовларни давом эттиравериш куч ва маблағларни офат йўлида сарфлайвериш демакдир, яхши, инсонпарварлик ишлари қилиш учун худди ана шу куч ва маблағларга эҳтиёж жуда катта ва бу куч-эҳтиёж ўсиб боради.

САВОЛ: Совет ядро қуроли «анча оддийроқ ва пишиқпухталигини синаш учун ҳожат йўқ», Америка ядро қуроли эса «анча мураккаб ва шу боисдан ҳамиша унинг самарадорлигини синаб туриш керак бўлади» дейишади.

Яна бошқа бир овоза ҳам тарқалган, гўё Совет Иттифоқи 1985 йилда ядро синовларини тўхтатиб туриш ҳақидаги қарори эълон қилинишига қадар ўз ядро аслаҳахоналарини такомиллаштирган, бу соҳада Американи анча орқада қолдириб кетган ва шунинг учун ҳам синовлар ўтказишда танаффус қилиши мумкин, Қўшма Штатлар эса гўё «ҳозир қувлаб етишлари керак». Шу боисдан ҳам улар портлатишларни ўтказаётган эмишлар.

Ҳақ гапни айтиб берсангиз?

ЖАВОБ: Бу овозанинг ўзида ҳақиқатдан асар ҳам йўқ. Бу даъволарнинг ҳаммаси бошдан оёқ ёлғон.

Ҳозир мавжуд бўлган ядро қуролининг пишиқ-пухталигига ишонч ҳосил қилмоқ учун ядро портлатишлари сира керак эмаслигини мутахассислар ниҳоятда ишонарли тарзда исботлаб бермоқдалар. Пишиқ-пухталикни анча арзон ва хавфсиз тарзда бошқа методлар билан, ядро портлатишларисиз шу қадар самара билан назорат қилса бўлади.

Узоқ муддатли тажриба ҳам портлатишлар ўтказмай ва бомбалар ҳамда жанговар каллакларнинг ноядровий компонентларини текшириш билан чегараланиб ядровий ўқ-дориларнинг пишиқ-пухталигига ишонч ҳосил қилиш мумкинлигини кўрсатмоқда. 1974 йилдан бери АҚШ ва СССР мавжуд шартномага мувофиқ тарзда қуввати 150 килотоннадан ортиқ синовлар ўтказаётгани йўқ. Ҳолбуки, АҚШда ана шу қувватдан кўпроқ бўлган қуроллар ядро аслаҳахонасининг 70 процентини ташкил этади, бу кўрсаткич бизда ҳам кам эмас. Демак, биз ҳам, улар ҳам портлатишларсиз ана шу қуролнинг пишиқ-пухталигига ишонамиз! Чалғитишга ҳожат борми?

Агар америкаликлар ўз ядро аслаҳахоналарининг барқарорлигига шубҳа қилсалар, синовларни тўхтатиш тўғрисида шартнома тузилишига рози бўлсинлар, ана ўшанда бизнинг мутахассисларимиз ўз «сирлар»ини улар билан баҳам кўриб, ядро зарядлари аҳволи синовларсиз қандай текширилишини айтиб берадилар.

Йўқ. Қўшма Штатлар ўтказаётган ядро қуроли синовларидан кўзда тутилган бош мақсад қурол-яроғларнинг принцип жиҳатидан янги типларини яратишдан иборат. Бунинг маъноси нима? Бунинг маъноси шуки, қуввати оширилган ва яна ҳам аниқ нишонга оладиган янги портловчи ядро каллаклари ишлаб чиқилмоқда. Синовлар чоғида космосда жойлаштириладиган ядро қуроли — яъни ядровий қўшимчаси бўлган рентген лазерлари яратилмоқда. Ҳам ердаги, ҳам космосдаги нишонларни яксон этишга қодир бўлган қуролнинг мутлақо янги турини тайёрлаш юзасидан ишлар олиб борилмоқда. Ана шундай шароитларда ядровий қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш учун синовларни тақиқлаш ҳеч нарса бермайди, деб айтиш иккиюзламачиликдир.

Иккинчи даъвога келганда шуни айтиш керакки, биз ядро синовларини тўхтатиб қўйганимиздан кейин дастлабки икки ой ўтгунига қадар бу даъвода жон бор деб ўйлаш мумкин эди. Совет ядро полигонларида бир йилдан кўпроқ вақтдан бери осойишталиқ бўлиб турганида эса бундай деб ўйлашга асос йўқ. Янги ядро қуролини ишлаб чиқиш ва эскисини такомиллаштириш янгидан-янги ядро синовларини талаб этиши муқаррардир, мантиқан СССРга нисбатан анча кўп портлатишлар ўтказган АҚШ ва бунинг устига биз ядро синовини тўхтатиб қўйганимиздан бери ўтган бир йил ичида яна 18 та ядро синовини ўтказган АҚШ анча ўзиб кетган бўлиши лозим эди. Демак, америкаликлар эмас, балки биз қувиб етишимиз керак бўлади. Хуллас, масаланинг бу тарзда қўйилишининг ўзи бемаъниликдир.

Бизга бошқа фикр ҳам маълум: синовларга тааллуқли масалада бирон-бир муддат Совет ва Америка позицияларининг муросага келиши билан қаноатланса бўлмайдими. Батамом тақиқлаш бўлмаса ҳам, бирон-бир «чеклашнинг» иложи йўқмикин?

Бошқа томонга аҳдлашувни тавсия этиб, муросани батамом рад қилиб қўйиш мумкин эмас, албатта. Аммо тўхтатишнинг ўрнига «чеклаш» ғоясини мен принципэътибори билан нотўғри деб биламан.

Аввало шуни айтиш керакки, бизда чеклаш бор: булар 1963 йилги шартнома ва 1974 ҳамда 1976 йиллардаги «чегаралаб» турадиган битимлардир. Лекин бу шартнома ва битимлар қуролланиш пойгасини тўхтатиб қўя олмайди. Қуролланиш пойгаси кучайиб кетди. Лекин бунга шартномалар мавжудлигининг дахли йўқ албатта.

Ер ости ядро синовларини «чеклаш» таклиф этилаётганлиги муносабати билан ҳам ана шундай бўлиши мумкин. Бу «чеклаш» аввало шунга олиб келиши мумкинки, пойга бошқа йўналишда бўлаверади. Кейинчалик эса бу йўналиш яна ҳам хавфли эканлиги аниқланади.

Ядро синовлари проблемаси юзасидан қандайдир чалакам-чатти қарор бўлиши мумкин эмас. Масала ҳалоллик билан фақат шу тахлитда ўртага қўйилиши мумкин: ё ядро зарядларини синамаслик ҳақида битимга келамиз ва бу синовларни батамом тўхтатамиз, ёки яна ҳам хавфлироқ ҳарбий тайёргарликлар бошланиб кетади. Учинчи йўл йўқ.

Агар америкаликлар жаҳонни космик қуролланиш пойгасига тортсалар, бу пойга «мудофаа» ёки бошқа терминлар билан аталишига қарамай, бундай пойга бутун ҳарбий-стратегик вазиятнинг ниҳоятда хавфли тарзда бекарорлашувига олиб келган бўлур эди. Инсоният боши устидаги хатар ажалнинг сифат жиҳатдан янги ўлчамларини касб этган бўлур эди. Ҳеч кимнинг бундан кўз юмишга ҳаққи йўқ.

САВОЛ: Совет Иттифоқининг бошқа ҳамма ташаббуслари қатори Сиз ўртага қўйган туб проблема — ядровий қуролсизланиш жараёни хусусида ҳам президент Рейган атрофидагилар ва НАТОдаги бошқа баъзи ҳукуматларнинг вакиллари контрол текширув ҳақидаги турли-туман сафсаталар билан диққат-эътиборни чалғитишга уринмоқдалар.

Сиз бу ёндашувни қандай баҳолайсиз?

ЖАВОБ: Худди Сиз айтганингиздек, диққат-эътиборни чалғитишга уриниш деб баҳолайман. Ядро синовларини тақиқлаб қўйишни назорат қилиб бўлмайди, деган бадном бўлган даъвонинг умрини узайтиришни истамоқдалар. Бу даъво аввало, шунинг учун ҳам бадном бўлдики, илм-фан муваффақиятларга эришди. Бугун миллий воситалар билан ҳар қандай, ҳатто энг кичик ядро портлатишини ҳам илғаб олиш мумкин. Совет Иттифоқи проблеманинг ҳал этилишига ёрдам бериш учун контролнинг бошқа методларига ҳам розилик берди. «Деҳли олтилиги» ўз хизматини тақдим этганида биз рози бўлдик. АҚШ эса бунга жавоб бермади. Олимлар СССР ва АҚШнинг ядро полигонлари яқинида сейсмографлар ва бошқа ускуна ўрнатиш тўғрисида келишиб олганларида Америка ҳукумати ана шу ташаббусни менсимаслигига қарамай, биз бу ташаббусни қўллаб-қувватладик.

Мен яқинда СССР, АҚШ, Ғарбий Европа мамлакатлари, Япониянинг ана шу соҳада ишлаётган бир гуруҳ таниқли олимларини қабул қилиб, улар билан батафсил суҳбатлашдим. Ядро синовларини тақиқлашни жуда ҳам ишончли тарзда контрол қилиш имконияти борлиги хусусида бу олимларда заррача ҳам шак-шубҳа йўқлигига яна бир карра ишондим.

Ҳозирча эса аҳвол қуйидагича: Қўшма Штатлар қуролсизланишга киришишга тайёр эканликларини сира изҳор этганлари йўқ ва қуролсизланиш устидан контрол хусусида эмас, балки қурол-яроғлар устидан контрол ҳақида гапирмоқдалар.

Мен ҳам, менинг ҳарбий соҳада ишлайдиган ўртоқларим ҳам неча-неча бор айтган эдик: биз америкаликлар нима қилишаётгани, ядро полигонлари ва бошқа полигонларда нималар содир бўлаётганини биламиз. Баъзи нарсаларни яширишга, жумладан, айрим портлатишларни (бундан бир ҳафта муқаддам ўтказилган портлатиш ҳам шу қаторга киради) яширишга америкаликларнинг уринаётганликлари сўзга ишониш мумкин эмаслигига бизни яна бир карра иқрор этади. Ҳақиқатан ҳам Америка генералларига ишониш учун бизда ҳеч қандай асос йўқ. Улар ҳам бизга ишонадилар, деб ўйламаймиз. Шу боисдан ҳам биз қатъий, илмий асосланган контрол тарафдоримиз ва жойларда инспекция ўтказишни ҳам мўлжаллаб, ана шундай контролни қатъий талаб қилиб чиқаверамиз. Аммо такрор айтаманки, портлатишлар ўтказилиши устидан эмас, балки портлатишларни тўхтатиш устидан контрол ўрнатиш тарафдоримиз. Семипалатинск областидаги Совет ядро полигони яқинида Америка асбоблари ўрнатиб қўйилди. Олимларнинг келишувини расмий аҳдномага айлантириб, ядро синовларини тўхтатиб туриш тўғрисида тузилиши мумкин бўлган шартнома бузилмаслиги устидан иккала томоннинг кузатувини уюштириш мумкин бўлур эди, деб ҳисоблаймиз. Ядро синовларини тўхтатишни контролнинг давлатларга бўйсунмайдиган халқаро тармоғини тузиш тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш мумкин. Имкониятдан фойдаланиб АҚШ президентига ана шу таклиф билан мурожаат қилмоқчиман. Бу проблемани ҳал этса бўлади. Вашингтонда бу проблемани ечиб бўлмас чигал тугун деб кўрсатишга уринаётганликларини осонгина тушунтириб берса бўлади: АҚШ қуролланиш пойгасидан воз кечишга тайёр эмас ва шу боисдан ҳам уйдирма тўқиб чиқармоқда.

Ядро портлатишлари АҚШга, такрор айтаманки, тийиб туриш учун эмас, (ҳеч кимни тийиб туришга зарурат йўқ: ҳеч ким АҚШга ҳужум қилмоқчи эмас), балки ядро уруши олиб боришга мўлжалланган қуролни яратиш учун керак.

САВОЛ: Ўртоқ Горбачев, ижозат берсангиз, сўнгги нозик бир саволни берсам. АҚШ президенти атрофидагиларнинг кўпдан-кўп баёнотлари ва Ғарб матбуотидаги мақолаларга қараб мулоҳаза юритадиган бўлсак, жаҳон жамоатчилигининг бутун диққат-эътиборини ҳозир Сизнинг жаноб Рейган билан янги учрашувингизга батамом қаратиб, қуролланиш пойгасини жиловлашнинг барча актуал проблемаларини аслида ана шу гаплар билан алмаштирмоқчилар.

Бу хусусда Сиз нима дея оласиз?

ЖАВОБ: Биз олий даражадаги Совет—Америка учрашувининг, халқаро хавфсизликнинг жуда бўлмаганда битта-иккита туб проблемаларини ҳал этишда анча олға силжиш билан нишонланадиган ана шундай учрашувнинг ўтказилиши тарафдоримиз.

Женевадан кейин биз қуролланиш пойгасини бартараф этишга тааллуқли бўлган проблемаларнинг бир қанчаси бўйича позицияларимизни яқинлаштириш учун анча тадбирлар кўрдик. «Бўлса-бўлсин, бўлмаса ғовлаб кетсин» қабилида иш тутиш бизга ётдир. Бекордан-бекорга учрашиб ўтиришга ҳожат йўқ. Балки кимдир бунга рози бўлур эди. Лекин биз бунга қатъиян рози бўла олмаймиз.

Совет Иттифоқи ва Қўшма Штатларнинг жавобгарлик мезони ниҳоятда катта бўлса ҳам, биз тилга олган масалалар барча мамлакатларга, бутун жаҳон ҳамжамиятига тааллуқлидир. Шу боисдан ҳам ҳар қандай иғвогарликларга қарамай, биз Америка маъмурияти билан алоқалар ипини узаётганимиз йўқ. Бу алоқаларга шубҳа қилаётганимиз йўқ, эшикни қаттиқ ёпиб қўяётганимиз йўқ. (Ғарбдаги айрим кишилар, айниқса, АҚШ президенти атрофидаги кишилар шундай бўлишини жуда истамоқдалар). Аммо алоқаларнинг фақат ўзи эмас, балки уларнинг натижалари қадрлидир.

Э. А. Шеварднадзенинг АҚШ Давлат секретари Ж. Шульц билан яқин орада бўладиган учрашуви бизнинг ҳозирги маррамизни аниқлашга, Совет—Америка мулоқотида олға силжишнинг иложи бор-йўқлигини ойдинлаштиришга ёрдам беради, деб кутмоқдамиз.

Агар мораторий мақбул бўлмаса, Европадаги ўртача олислик ракеталари масаласи тилга олинмаса, стратегик қурол-яроғларни такомиллаштириш ва ҳакозолар зарур бўлса, у ҳолда нима тўғрисида аҳдлашиш мумкин? Қуролланиш пойгаси зўр бериб давом эттирилаётган, кескинлик кучайтирилаётган, мавжуд шартномалар бузилаётган шароитда олий даражадаги учрашув фойда бермаса керак. Одамларни алдаш, гўё хотиржамлик деб жамоатчиликни тинчлантириш учун шу учрашувдан фойдаланиш ва айни пайтда хавфли сиёсатни давом эттириш жуда осон бўлур эди. Ҳа, ишни гўё учрашувга тайёргарлик яхши кетаётгандек қилиб кўрсатиб, ҳозирнинг ўзидаёқ шундай қилишга уринмоқдалар.

Учрашув учун гўё деярли ҳамма нарса тайёр, деб ясама оптимизмни авж олдириб, эҳтимолки, ўзларининг ноамалий сиёсатлари натижалари учун ҳамма айбни олдиндан Совет Иттифоқига тўнкашга умид қилаётган бўлсалар керак. Гўё СССР Рейган маъмурияти билан бирор иш чиқариб бўлмайди, деган хулосага келди деган бошқа тахмин ҳам ана шундай мақсадни кўзда тутса керак.

Бироқ биз икки ярим йилгача «миқ этмай турамиз» деган қарорга кела олмаймиз, чунки биз вақт омилига жуда катта аҳамият берамиз. Йўқ. Кутиб туриш, пайсалга солиш кечириб бўлмайдиган хато бўлур эди. Биз самарали мулоқот учун, қурол-яроғларни чеклаш ва камайтириш сари ҳаракат қилиш учун, шунингдек регионал можароларни бартараф этиш, барча муҳим йўналишлари бўйича халқаро ҳамкорликни ривожлантириш учун бундан буён ҳам ҳар қандай имкониятдан фойдаланаверамиз. Шу маънода совет халқи олдида, умуман бошқа халқлар олдида ҳам виждонимиз пок. Чехословакиялик дўстларимиз, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари бизни яхши тушунмоқдалар, изчиллик билан қатъий қўллаб-қувватламоқдалар.

Иттифоқчиларимизнинг фикрини жуда қадрлашимизни, бу фикрларни батафсил ҳисобга олишимизни, маслаҳатлашув, социализмнинг ташқи сиёсатини биргаликда ишлаб чиқиш механизми ва методларини янада яхшилашга қатъий аҳдупаймонимизни алоҳида таъкидлашни истайман. Биз иттифоқчиларимиз ва дўстларимизнинг сиёсий ташаббусларини, янгича сиёсий тафаккур юритиш учун курашда уларнинг активлигини, тинчлик, хавфсизлик, қуролсизланиш проблемаларини ҳал этиш борасидаги умумий куч-ғайратларда фаол ва тенг ҳуқуқли иштирокларини юксак қадрлаймиз.

Олий даражадаги учрашув истиқболлари билан боғлиқ бўлган ишнинг яна бир жиҳати ҳақида гапирмаслик мумкин эмас, деб ҳисоблайман. Менинг АҚШ президенти билан махфий ёзишмаларим тўғрисида кўп тахминлар қилинмоқда. Мен унинг мазмунини очиб беришни истамайман, лекин тахминлар тўғрисида гапирса арзийди. Уларда атайин қилинаётган оптимизм сезилиб турибди. Уларда рекламага хос нималардир бор.

Июль ойининг охирида АҚШ президентидан гўё бизнинг ташаббусимизга жавоб сифатида навбатдаги мактуб олинди. Биламан, Ғарбда бу мактубни Вашингтон позициясида қандайдир бир янгилик деб таърифламоқдалар, бу мактуб атрофида маъмурият учун фойдали бўлган «хабарнинг тарқалиб кетиши»ни ташкил этмоқдалар, ўзларини шундай қилиб кўрсатмоқдаларки, гўё ҳамма нарса Москвага боғлиқ эмиш. Биз президентга ўз жавобимизни айтамиз, албатта.

Мен президент мактубини узунасига ҳам, кўндалангига ҳам, иборали қилиб айтганда — микроскоп остига қўйиб ҳам, телескоп орқали ҳам ўргандим. Бундан конкретроқ гапирмайман. Чунки мактубларимиз мазмуни сир сақланиши ҳақида келишиб олганмиз. Лекин одамларнинг ана шу махфий ёзишмаларда нималар борлигини билиш истаклари менга тушунарлидир. Чунки бу уларнинг ҳаммасига, Ер юзидаги барча кишиларга тааллуқлидир. Агар улар ҳам икки мактуб тексти билан таниша олганларида, қуролсизланиш йўлидаги асосий тугунларни ечиб ташлаш учун улардан ҳар бирининг аҳамиятини қиёслай олганларида эди, у ҳолда совет раҳбарлари урушнинг олдини олиш проблемасига нақадар жиддий ва масъулият билан ёндашаётганликларини, биз ўз таклифларимизни нақадар конкрет, ишчанлик билан, бошқа томоннинг манфаатларини ҳисобга олиб, тузганлигимизни кўрган бўлур эдилар.

Улар биз умидсизлик позициясидан узоқда эканлигимизни, инсониятнинг ақлидроки кучига ва ўзини омон сақлаб қолиш туйғусига ишончимизни ҳам кўрган бўлур эдилар.

Биз ўз ҳаракатларимиз ва ташаббусларимиз билан вазиятни ўзгартириш мумкинлигига, муҳолифлик ўрнини босадиган бошқа йўлнинг мавжудлигига халқларнинг ишончини мустаҳкамлашга интилмоқдамиз. Менимча, ядро қуролларига қарши улкан жараённинг иккинчи фазасига, фақат умидлар фазаси эмас, балки реалистик режалар ва улардан келиб чиқадиган конкрет ҳаракатлар фазасига қадам қўйдик. Мен коммунист сифатида танг аҳволдан чиқиш йўлини кўрсатиб берадиган янгича тафаккур юрита бошлаган омманинг кучига ишонаман.

Майли, келишувчилик қарорлари бўлса-да, биргаликдаги масъулиятли қарорларни қабул қилиш учун вақт бор, энг муҳими ихтиёримизда ҳали ана шундай вақт бор. Лекин вақт жуда тез ўтиб бормоқда. Менимча, ядро қуроллари асри жаҳон тарихидаги энг тез ўтадиган асрдир. Шу сабабли ҳозир конкрет ишлар керак. Мен ўз жавобимни ана шундай конкрет ишларга даъват билан тугатмоқчиман.

КПСС номидан, барча совет кишилари номидан қардош чехословак халқига энг яхши истаклар билдираман.

СИЁСИЙ ДОКЛАДЧИЛАРГА ЁРДАМ

ЕР ЮЗИДА ҲАЁТНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ УЧУН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 1986 йил 18 августда Совет телевидениеси орқали берган Баёноти— 12 сентябрь куни республикада ўтадиган Ягона сиёсий куннинг мавзуи

Биз кишилик тарихида масъулиятли даврни бошдан кечирмоқдамиз. Иккинчи жаҳон уруши тугаллангaн вақтдан бери қурол-яроғларни кўпайтириш давом этмоқда, янги урушлар пайдо бўляпти, ҳар йили ядровий қуролланиш учун юзларча миллиард доллар сарфланмоқда.

Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг шу йилнинг 18 август куни совет телевидениеси орқали берган Баёноти ниҳоятда катта аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ва Совет ҳукумати барча имкониятларни ҳар томонлама ва синчковлик билан ҳисобга олиб, жаҳон тақдири учун масъулиятга амал қилиб ядро портлатишларининг бир томонлама мораторийсини 1987 йил 1 январигача узайтириш ҳақида қарор қилдилар.

Жаҳон майдонида хавфсизликнинг икки концепцияси бир-бирига тўқнашди. Бир томонда Совет, Варшава шартномаси мамлакатларининг тинчлик, ядро қуроллари синовини тугатиш, ядро қуролини тўла бартараф этиш концепцияси. Ядро қуролларини портлатишни ман этишга қаратилган Совет мораторийси бунинг ёрқин намунасидир.

Иккинчи томонда хавфсизликни таъминлашнинг Америка концепцияси бўлиб, у аввало хавфсизликни ҳарбий-техника воситалари, «ўта қуролланиш», техника жиҳатдан ўзиб кетиш ҳисобига таъминлаш концепцияси. Бу Қўшма Штатларга ўзи учун мутлақ хавфсизликни таъминлагани ҳолда, айни вақтда бошқа барча мамлакатларни мутлақ хавфли аҳволга солиб қўйишни назарда тутади.

Вашингтоннинг жамоатчилик, ўз иттифоқчилари ва ўз халқининг талабларини назар-писанд қилмай ер ости ядро портлатишларини тугатишдан бош тортаётганлиги, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларга қаршилик кўрсатаётганлиги СҚЧ-2 шартномасини «ўлик» деб эълон қилаётганлиги, ракеталарга қарши мудофаа тўғрисидаги шартномани тугатиш ниятида эканлиги бежиз эмас.

СССР мораторийни тўртинчи марта чўзди. Бу унинг социалистик давлат сифатида ва ядро қуролига эга бўлган давлат сифатида зиммасида турган юксак масъулиятни амалга оширишга тайёр турганлигини тасдиқламоқда. У ўз бурчига амал қилиб бутунжаҳон ҳалокатини олдини олишга, инсониятни атом алангаси ўтида ҳалок бўлишдан сақлаб қолишга эришиш учун бутун куч-ғайратини сарфламоқда.

Амалий ишлар бундан ёрқин далолат беради. Совет Иттифоқи томонидан 1986 йилнинг 15 январида олдинга сурилган 2000 йилгача умум ядро қуролсизланиши программаси тинчликсеварлик ҳаракатлари учун кенг оператив майдон очиб беради. Шу программага мувофиқ СССР Совет—Америка музокаралари столига бир қанча амалий таклифлар қўйди. У Варшава шартномаси бўйича иттифоқчилари билан биргаликда Европада Атлантикадан тортиб тоУралгача қуролли кучларни ва оддий қуролларни камайтириш бўйича тадбирлар комплексини киритди. Бизнинг мамлакатимиз шу йил охиригача ёки келаси йилда химиявий қуролни таъқиқлаш, унинг запаслари ва ишлаб чиқариш базасини йўқ қилиб ташлаш тўғрисидаги конвенцияга имзо чекишни таклиф этмоқда. Владивостокда Осиё—Тинч океани регионида хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлашга қаратилган чақириқ янгради ва у бутун дунёда катта акс-садо берди. СССР ядро энергетикасини ривожлантириш хавфсизлигининг халқаро режимини тузиш ишида барча манфаатдор давлатлар билан ҳамкорлик қилиш бўйича ташаббус билан чиқди. Бизнинг мамлакатимиз «самовий урушлар» программасига қарама-қарши Бирлашган Миллатлар Ташкилотида «самовий тинчлик» қурилиши программасини — жаҳон космик ташкилотини тузиш ҳақидаги программани ҳавола этди.

Хавфсизликни таъминлаш сиёсий вазифа бўлганлиги учун ҳам уни фақат сиёсий воситалар ёрдами билан ҳал қилиш мумкин. Агар СССР ва АҚШ ўртасидаги муносабатлар ҳақида гапириладиган бўлса бу вазифа икки томонлама бўлиши, агар умуман халқаро муносабатлар ҳисобга олинадиган бўлса умумий вазифа бўлиши керак. Шунинг учун ҳам СССР бошқа ҳукуматлар, жамоат ва сиёсий ҳаракатлар ва аввало социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари фикрлари ва ташаббусларини ўрганиб ва ҳисобга олиб ўз таклифларини ишлаб чиқмоқда.

Вақт мораторий халқаро аҳволга катта таъсир қилганлиги ва юзларча миллионлаб кишилар томонидан ҳайрихоҳлик билан кутиб олинганлиги ва унинг моҳияти чуқур тушунилганлигидан далолат бермоқда. Жаҳонда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган бу тадбир кенг ижтимоий фикргагина эмас, айни вақтда сиёсий партиялар, ҳукуматлар, кўпгина давлатларнинг сиёсатига тобора кўпроқ таъсир этаётганлигини ҳам кўрсатди. Ҳатто АҚШнинг энг содиқ европалик иттифоқчилари Вашингтондан СССР билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан хавфли қарама-қарши туришдан ўзаро мақбул ечимларни қидириб топишга ўтишни тобора қатъийлик билан талаб қилмоқдалар. Бевосита Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам совет мораторийси тобора кенг тушунилмоқда. Ҳозирги вақтда совет мораторийси ҳақида фикр-мулоҳазалари сўралган американикларнинг ярмидан кўпи уни ёқламоқда, 100 дан ортиқ Америка шаҳарлари муниципалитетлари, 150 конгрессмен ҳам уни ёқламоқда.

Жаҳондаги кўпгина бошқа кучлар ҳам ядровий синовларни тугатиш учун бошланган ҳаракатга актив қўшилдилар. Жумладан, Ҳиндистон, Аргентина, Мексика, Швеция, Греция ва Танзаниядан иборат 6 та мамлакатнинг обрўли группаси вужудга келди. Бу группа ер юзидаги тўрт қитъада яшовчи миллиардлаб кишилар номидан ядро қуроллари синовини таъқиқлаш, қуролланиш пойгасини тугатиш учун изчил курашмоқда. Бу олти мамлакат раҳбарларининг СССР ва АҚШга ўз зиммасига ядро қуроллари синовини тугатиш бўйича ўзаро мажбурият олиш тўғрисида даъват қилиб йўллаган мактубига М. С. Горбачевнинг тез, асосли, ижобий жавоби бутун дунёда ва айниқса қўшилмаган мамлакатлар ўртасида юксак баҳо олди.

Зимбабве пойтахти Харареда қўшилмаган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг VIII конференцияси ўз ишини тугатди. Бу конференция иштирокчилари Совет мораторийсини қўллаб-қувватладилар. Бутун дунёда кенг авж олиб кетган урушга қарши ҳаракатда энг асосий шиор «Ядро синовларини тўхтатинг!» шиори бўлиб қолди. СССРнинг мораторийси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси томонидан маъқулланди, буюк физик олимлар ва врачлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Шу билан бирга совет кишилари социализмни ниҳоят даражада кўра олмаслик ботқоғига ботган урушқоқ ва маккор Америка империализмининг кирдикорларини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам мамлакатимизнинг хавфсизлигини таъминлаш биз учун энг муқаддас ишдир ва биз бунинг учун куч-қувватимизни ҳеч вақт аямаймиз. Совет давлатининг бутун тарихи ҳар қандай душманчиликдан иборат ҳарбий тадбирга нисбатан тезлик билан жавоб топиш имконига эга эканлигидан далолат беради. Ҳозирги вақтда СССР АҚШ маъмуриятининг унинг ҳарбий-техника потенциалини ривожлантириш соҳасидаги хатти-ҳаракатларини синчковлик билан кузатмоқда. «Агар зарур бўлиб қолса биз тезда жавоб топамиз, — деди ўртоқ М. С. Горбачев ўз Баёнотида,— бунинг устига бизнинг жавобимиз АҚШда кутишаётганидан бошқача бўлади. Аммо бу «самовий урушлар» программасини беҳуда қилиб қўядиган жавоб бўлади». СССР ўзининг қудратли экономикаси ва фанига таяниб Қўшма Штатларнинг мавжуд ҳарбий стратегик тенгликни ўз фойдасига ҳал қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишларига муносиб зарба бера олишига шубҳаланмаса ҳам бўлади.

КПСС XXVII съезди қабул қилган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш стратегиясини амалга ошириш бизнинг мудофаа қудратимизни янада мустаҳкамлашнинг ишончли негизи бўлиб хизмат қилади. Иқтисодий ютуқларимиз қанчалик салмоқли бўлса Совет Иттифоқининг мудофаа потенциали шунчалик мустаҳкам ва кучли бўлади. Барча совет кишилари қатори Тошкент области меҳнаткашлари ҳам ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили планларини муваффақиятли бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Саноатнинг шу йилнинг ўтган саккиз ойидаги иш якунлари шундан далолат берадики, республикада иқтисодий ўсишнинг нисбатан юксак суръатларига эришилди. Йил бошидан бери пландагидан ташқари деярли 84 миллион 319 минг сўмлик буюмлар реализация қилинди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ортишининг 79 процента меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди.

Шу билан бирга ўсишнинг кўпгина резервлари ҳамон фойдаланилмай қолаяпти. Корхоналарнинг бир группаси маҳсулот реализация қилиш планини уддаламади, бошқа бир группаси унинг ўсиш суръатларини камайтириб юборди, учинчи группа корхоналари эса ишлаб чиқариш ҳажмининг ҳатто камайишига йўл қўйдилар.

Йил охиригача қолган тўрт ойдан ҳам камроқ вақт ичида аҳволни тўла тузатиш лозим. Ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулот ва бажарилаётган ишлар сифатини яхшилаш, ҳамма жойда интизомни мустаҳкамлаш, уюшқоқликни кучайтириш, тартибни йўлга қўйиш, шу жумладан капитал қурилишида ҳам шундай ишларни амалга оширишга алоҳида эътибор бериш керак.

Бунинг учун нима қилиш лозим?

Аввало меҳнатда қатъий аниқлик ва уюшқоқликка, топширилган иш учун раҳбардан тортиб ишчигача ҳар бир ходимнинг масъулиятини оширишга, бинокорлик коллективларининг ишини икки ва уч сменада ташкил этишга, мавжуд бўлган барча бинокорлик машиналари, механизмлари ва автотранспортдан тўла фойдаланишга эришиш лозим.

Область қишлоқ хўжалигида муайян ютуқларга эришилди. Область чорвадорлари катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Улар 1985—1986 йиллар қиш мавсумида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва харид қилишни кўпайтириш бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари юзасидан ғолиб деб топилдилар ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар. Тошкент области, Бекобод, Ўрта Чирчиқ районлари, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози, Янгийўл районидаги Новомихайловск давлат наслчилик заводлари шундай мукофотга сазовор бўлдилар.

Ғаллани йиғиштириш, емхашак тайёрлаш тугалланмоқда. Пахтазорларда йиғим-терим палласи бошланиб кетди. Етиштирилган ҳосилни тўла ва ўз вақтида йиғиштириб олиш, давлатга топшириш лозим. Бунинг учун колхоз ва совхозларда мавжуд бўлган ички ресурслар ва техникадан, ҳар бир очиқ кун ва соатдан оқилона, юксак унумли фойдаланиш керак.

Қиш ҳам яқинлашиб келмоқда, тадбиркор одам совуқ кунлар ва ёғингарчиликлар бошланишидан анча олдин унга тайёргарлик кўра бошлайди. Ваҳоланки, Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари Акмал Икромов, Киров ва Собир Раҳимов районларининг кўпгина корхоналари, муассасаларида кузги-қишки мавсумга тайёргарлик бўйича тадбирлар қониқарсиз суръатлар билан амалга оширилмоқда.

Қишга тайёргарлик кўришда бу йилнинг ноқулай об-ҳаво шароитлари ва сув танқислигини ҳисобга олиш керак. Чунки бунинг оқибатида Ўрта Осиё бирлашган энергетика системасининг гидроэлектростанциялари да электр энергияси ҳосил қилиш шу йилнинг иккинчи ярим йиллигида ва 1987 йилнинг биринчи кварталида пландагига нисбатан анча кам бўлиши кутилмоқда.

Меҳнаткашларнинг куч-ғайратини тежамкорлик, энергия ресурсларини тежабтергаб фойдаланиш бўйича ишларни тубдан яхшилашга сафарбар этиш лозим.

Тинчлик ва меҳнат ажралмасдир. Совет кишилари ўзларининг кундалик ижодий меҳнатлари билан мамлакатнинг иқтисодий потенциалини мустаҳкамламоқдалар, бу билан унинг мудофаа қобилиятини замон талаблари даражасида бўлиши, бутун дунё хавфсизлигини мустаҳкамлаш, ер юзида тинчликка эришиш учун моддий замин яратмоқдалар. Совет халқининг ўй-фикрлари ва амалий ишлари ана шундайдир.

ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТХОНЛАРИНИНГ НАВБАТДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ БУСТОНЛИҚ РАЙОНИДАГИ «ХУЖАКЕНТ» СОВХОЗИДА БУЛИБ УТДИ.

Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхози клубида «Тошкент ҳақиқати» газетхонларининг конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияни район партия комитетининг секретари Л. А. Ряснова кириш сўзи билан очди. Газета редактори Н. Н. Насимов партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми талаблари асосида редакция ишини қайта қуриш, газета чиқишлари таъсирчанлигини ошириш, материаллар тематикаси ва мазмунини бойитиш бўйича қилинаётган ишлар, редакция коллективининг ижодий режалари ҳақида гапириб берди.

Мулоҳазалар, таклифлар, истаклар

Шундан сўнг конференция қатнашчилари — турли касбга мансуб кишилар газета редакцияси ижодий фаолияти юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирдилар, газетанинг мавзу доирасини янада кенгайтириш, эълон қилинаётган материалларнинг таъсирчанлигини ошириш, сермазмун ва ўқимишли қилиш билан боғлиқ бўлган қатор таклиф ва истакларни ўртага ташладилар. Эътибордан четда қолаётган мавзуларни кўрсатиб ўтдилар, баъзи материаллар ҳақида танқидий мулоҳазалар билдирдилар.

Мавжуда ЙЎЛДОШЕВА, «Хўжакент» совхози бригада бошлиғи:

— Дам олиш соатларида дала шийпонида бригада аъзолари билан газеталарнинг янги сонларида босилган қизиқарли мақолалар юзасидан ўзаро баҳслашиб турамиз, фикр-мулоҳазаларни ўртоқлашамиз.

Совхозимиз сабзавотчилик, мева ва узумчиликка ихтисослашганлиги учун ҳам боғбонлар ва соҳибкорлар ҳаётидан ҳикоя қилувчи материаллар бизда алоҳида қизиқиш уйғотади. Лекин ана шу мавзулардаги материаллар кам ёритилмоқда.

Озиқ-овқат программасини бажаришга ҳисса қўшаётган меҳнат коллективлари ҳақида бундан буён кўпроқ жонли ва таъсирчан, ўқувчиларни қизиқтирадиган, шунингдек мўл ҳосил олаётган новаторлар тажрибасини ўрганиш имконини берадиган материаллар берилишини истардик. Газетада босилаётган мутахассислар маслаҳатлари бизга катта ёрдам бермоқда. Лекин редакция олимлар маслаҳатини тайёрлаганда тоғли районларнинг ўзига хос хусусиятларини алоҳида эътиборга олиши зарур. Маслаҳатлар умумий тарзда бўлмасин, деган истагимиз бор.

Эргаш АБДУРАСУЛОВ, Угом қишлоқ Совети раиси:

— Территориямиздаги еттита қишлоқда 12 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилмоқда. Уларнинг аксарияти «Тошкент ҳақиқати» газетхонларидир. Биз газетанинг ҳар бир танқидий чиқишини қизиқиш билан кузатиб борамиз.

Лекин кейинги пайтларда танқидий материаллар бироз камайиб қолди. Ваҳоланки ошкора танқид билан очиб ташлайдиган жиддий камчилик-нуқсонлар, ҳал бўлмаётган муаммолар, масалалар жуда ҳам кўп. Масалан, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни олайлик. Ҳозир бизнинг қишлоқларимизда ҳамма тўйлар янгича ўтяпти. Дастурхонга турли спиртсиз ичимликлар, шарбатлар тортилмоқда. Лекин районимизга туташиб кетган Чирчиқ шаҳрида эса бунинг аксини кўраяпмиз.

Одамлар ичкиликбозликка қарши курашда икки хил манзарага дуч келмоқдалар. Шаҳардаги тўйларда ичкилик қўйиш давом этмоқда. Газета ана шунга ўхшаш фактларни кўрсатиб, ичкиликбозликка қарши курашни кенгроқ ва доимий тарзда ёритиб бориши зарур. Лекин афсуски, бу муҳим мавзу бўшаштириб қўйилди.

Меҳнатсиз даромадларга қарши курашнинг қандай бораётганлигини кўрсатишда ҳам редакциянинг изчиллиги сезилмаяпти. Бир қарасангиз газета саҳифаларида текинхўр ва чайқовчиларни фош этувчи материаллар кўпайиб қолади, кейин эса узоқ вақт бундай мавзудаги материаллар чиқмай қолади. Салбий ҳолатларни дадил фош этувчи материалларга менимча доимий ўрин бериш керак.

Патхулла НУРМАТОВ, «Коммунизм учун» газетаси редактори:

— Марказий, республика, область газеталари биз учун тажриба ўрганиш мактаби ролини ўтайди. Айниқса, область газетаси саҳифаларида район газеталарининг ижодий фаолияти таъсирчанроқ қилиб кўрсатилса, эълон қилинаётган обзорларда аниқ йўл-йўриқлар, маслаҳатлар бериб борилса яхши бўларди. Лекин негадир кейинги пайтларда обзорлар камайиб кетди.

Жўра УНАРОВ, «Хўжакент» совхози директори:

— Турли ташкилотларга ғаразли мақсадларда «юмалоқ хат»лар ёзиб, одамларнинг вақтини беҳуда олаётган, пашшадан фил ясаб, соф виждонли кишиларга туҳмат тоши отаётган иғвогарларнинг қилмишини фош этувчи фельетонлар босилишини истардик. Чунки, ошкоралик, холис танқидга кенг йўл очиб берилган ҳозирги даврда ҳам айрим анонимчилар панада туриб, иғво ёзишдан тийилмаяптилар. Фойдали меҳнатдан бўйин товлаб, иғвогарликни «касб» қилиб олган бундай шахсларни топиш ва шармандасини чиқариш пайти келди.

Тиллабой ШООЛИМОВ, 17-мактаб илмий бўлим мудири:

— Районимизда 60 дан ортиқ пионер лагерлари, дам олиш зоналари ва санаторийлар бор. Лекин афсуски, дам олишга чиқаётганларнинг бир қисми табиатга нисбатан ўта шафқатсизларча ва ноинсофларча муносабатда бўлмоқдалар. Ажойиб, сўлим жойларни, табиий манзараларни пайҳон этиб, ўзлари дам олган жойларни ифлос қилиб кетяптилар.

Лекин газета бу мавзуни етарлича ёритмаяпти, табиатни, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ масалалар онда-сондагина эълон қилинмоқда. Ваҳоланки газетада «Табиат ва инсон» деган махсус рубрика остида саҳифа ҳам чиқарди. Бироқ бу муҳим мавзу газета учун фақат мавсумий бўлиб қолди. Менимча, бу мавзуни изчил тарзда ёритиб бориш зарур.

Ахлоқ ва одобдан сабоқ берувчи ҳаётий мақолалар, балоғат ёшига етаётган йигит-қизларга маслаҳатлар ҳам газета саҳифаларида кам босилмоқда. Тарбия мавзуида газета орқали қизиқарли баҳслар ўтказишни таклиф қиламан. Бундай баҳсларда ёшлардан тортиб катталаргача актив қатнашишига ишончим комил.

Конференция охирида Бўстонлиқ районн ҳаётини кенгроқ ёритишга ёрдам берадиган 14 кишидан иборат доимий мухбирлар пости тузилди. «Коммунизм учун» газетаси редакторининг ўринбосари Миршомил Миркомилов ана шу пост раислигига сайланди.

Суратларда: минбарда Угом қишлоқ Советининг раиси Эргаш Абдурасулов; конференция қатнашчилари.

А. Зуфаров фотолари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ҚЎШИЛМАСЛИК ҲАРАКАТИ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ЯКУНЛАРИ ХУСУСИДА

ХАРАРЕ, 8 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Бу ерда якунланган қўшилмаган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг VIII конференцияси бу ҳаракат тинчлик ва тараққиёт, халқаро хавфсизликни юмшатиш учун курашга азму-қарор берганлигини намойиш этди. Бу анжуман ишида 100 га яқин мамлакатлар ва миллий озодлик ташкилотларининг делегациялари иштирок этди.

Конференция КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев ва АҚШ президенти Р. Рейган номига «Хараре даъвати»ни қабул қилди. Бу ҳужжатда ядро қуролланиши пойгасининг кучайиб бораётганлиги муносабати билан чуқур ташвиш изҳор этилган. Илгари ҳеч қачон инсоният ўзини-ўзи қирғин қилишга бу қадар яқин бўлмаган эди, дейилади даъватномада. Бу тинчлик учун ва ядро урушининг олдини олиш учун курашни замонамизнинг бош вазифаси қилиб қўяди. Конференция қатнашчилари СССР ва АҚШга, бошқа ядро қуролига эга бўлган давлатларга мурожаат қилиб, ядро урушига йўл қўймаслик, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ҳамда қуролсизланиш соҳасида, шу жумладан космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш учун аҳдномага эришиш йўлида реал битимларга келиш мақсадларида мулоқотни давом эттиришга даъват этдилар.

Анжуманнинг сиёсий декларациясида СССР илгари сурган ядровий қуролсизланишнинг кенг қамровли программаси маъқулланди. Бу программанинг мақсадлари қўшилмаган мамлакатларнинг мақсадларига яқинлиги таъкидлаб ўтилди. Конференция қатнашчилари Совет Иттифоқи ўз ихтиёри билан барча ядро портлатишларни тўхтатиб туриш муддатини узайтириш тўғрисидаги қарорини юксак баҳоладилар ва АҚШни совет ташаббусига қўшилишга чақирдилар.

Конференциянинг иқтисодий декларациясида қуролсизланиш билан тараққиёт ўртасида тўғридан-тўғри алоқа борлиги таъкидланди. Қуролланиш пойгаси, дейилади ҳужжатда, ривожланаётган мамлакатларни қақшатиб юбормоқда.

Конференцияни ёпа туриб, қўшилмаслик ҳаракати раиси, Зимбабве Бош министри Роберт Мугабе, қуролланиш пойгасини ва аввало ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш — давримизнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаси эканлигини таъкидлади.

ЭФИОПИЯ КОНСТИТУЦИЯ КОМИССИЯСИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

АДДИС-АБЕБА, 8 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Эфиопия Ишчи Комитети (ЭИП) Марказий Комитети Бош секретари, Муваққат ҳарбий-маъмурий кенгаш раиси Менгисту Хайле Мариам раислигида Эфиопия халқ демократик республикаси конституцияси лойиҳасини ишлаб чиқиш комиссияси ижроия комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда лойиҳанинг умумхалқ муҳокамаси кезида мамлакат асосий қонуни лойиҳаси юзасидан билдирилган таклифлар ва тузатишлар кўриб чиқилди. Конституция лойиҳаси маъқуллаш учун Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетига топширилади. Шу тариқа комиссия ўз фаолиятини якунлади.

ХАЛҚАРО СИМПОЗИУМ

ПРАГА. Чехословакия Социалистик Республикасининг катта қишлоқ хўжалик маркази — Слушовицда «учинчи минг йиллик чорвачилиги» халқаро симпозиуми ўтмоқда. Унда Австрия, Венгрия, ГДР, Дания, Канада, Польша, Совет Иттифоқи, АҚШ, ГФР, Швейцария ва Чехословакиядан қарийб 800 олим ва мутахассис қатнашмоқда. Улар гўшт ва сут етиштириш истиқболларини муҳокама қилмоқдалар, қорамол етиштириш ва уни сўқимга боқиш билан боғлиқ барча масалалар комплексини кўриб чиқмоқдалар.

(ТАСС).

ПИНОЧЕТГА СУИҚАСД

БУЭНОС-АЙРЕС, 8 сентябрь. (ТАСС). Чилидан олинган хабарларга кўра, 7 сентябрь куннинг иккинчи ярмида диктатор Пиночет шаҳар атрофидаги қароргоҳидан Сантьягога қайтиб келаётган пайтида бир тўда қуролли кишилар унга суиқасд қилган. Пиночет тушган автомашиналар карвони автомат қуролдан ўққа тутилган ва унга гранаталар улоқтирилган. Ҳужум қилганлар бундан олдин машиналар ўтиши керак бўлган яқин кўприкни миналаштириб, уни портлатиб юборганлар.

Расмий вакилларнинг маълум қилишларича, Пиночет граната парчасидан енгил яраланган. Унинг етти соқчиси ўлдирилган ва 12 нафари ярадор қилинган, 4 автомашина мажақланган. Ҳужум қилганларнинг ҳаммаси яшириниб улгурган. Бу Чили диктатори ҳукмронлик қилаётган 13 йилдан буён унга биринчи марта суиқасд қилишга урунишдир.

Диктатура мамлакат бутун территориясида қамал ҳолати жорий этди. Полиция ва бошқа жазо кучлари суиқасд қатнашчиларини излашга сафарбар этилди. Ёппасига тинтувлар ўтказилмоқда, кишилар қамоққа олинмоқда. Гражданларнинг мамлакат бўйлаб ҳаракати устидан назорат жорий этилди. Матбуот ва радиотелевидение программалари, шунингдек телефон ва бошқа алоқа системалари устидан цензурани кучайтириш юзасидан шафқатсиз чоралар кўрилди.

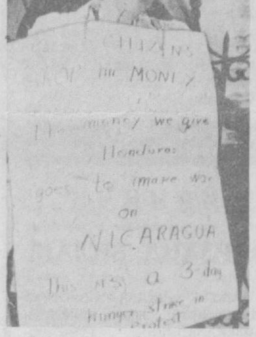

● Америка Қўшма Штатларининг ҳозирги вақтда Гондурасда турган 73 ёшли фуқароси Регина Портер бу марказий Америка мамлакатидаги ички аҳвол билан танишар экан, Гондурас ва АҚШнинг иқтисодий ҳамда ҳарбий алоқалари мустаҳкамланишига қарши норозилик юзасидан очлик эълон қилди. Р. Портер АҚШ гражданларига мурожаат қилиб, уларни Вашингтоннинг Марказий Америкадаги авантюристик сиёсатига қарши курашга бирлашишга даъват этди. Суратда: Регина Портер Тегусигальпа марказида «АҚШ гражданлари, Гондурасга пул берманглар. Бу пуллар Никарагуага қарши уруш уюштиришга сарфланмоқда. Бугун норозилик юзасидан очлик эълон қилганлигимнинг учинчи куни» деган жумлалар ёзилган плакатни ушлаб турибди.

РЕЙТЕР—ТАСС телефотоси.

● Польша автомобилсозлари Ўзаро Иқтисодий ёрдам Кенгаши доирасида ҳамкорликни кучайтириш туфайли сўнгги йилларда капиталистик давлатларнинг камситишдан иборат чораларига қарамай кўпгина қийинчиликларни енгдилар. Тармоқ меҳнаткашлари ишлаб чиқариш суръатларини оширишяпти. Тайёрланаётган маҳсулот тури кенгаймоқда. Польша автомашиналарини қардош мамлакатларга экспорт қилиш кўпаймоқда. Суратда: Стараховица шаҳридаги Ф. Дзержинский номли завод ишлаб чиқарган янги юк автомобили синовдан ўтказилмоқда.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

«БАЛАНД ҚИРҒОҚЛАР» ЧОРЛАЙДИ

«БАЛАНД қирғоқлар» — «Миконд» заводининг Чимён бағрида жойлашган дам олиш зонасидир. Микондчилар бу ерда бўлганларида қорли чўққиларга саёҳат қиладилар, сўлим табиат қўйнида дам оладилар, чўмилиб чиниқадилар. «Баланд қирғоқлар»да шу йилнинг ўзида 1,5 мингга яқин киши шанба ва якшанба кунларини сермазмун ўтказди.

Умуман, корхонада ишчи-хизматчиларнинг бўш вақтларини кўнгилли ўтказишга катта эътибор берилмоқда. Бу йил дам олиш кунларида Қўқон, Наманган, Самарқанд, Янгиобод ва бошқа шаҳарларга саёҳатлар ташкил этилди. Сирдарё соҳилларида 300 дан кўп ишчи-хизматчи ҳордиқ чиқарди.

Корхонанинг ўзида ҳам ишдан ташқари пайтларда дам олиш вақтларини мазмунли ташкил этиш юзасидан тинмай ғамхўрлик кўрсатиляпти. Эстрада миниатюра студияси фаолияти айниқса таҳсинга сазовор. «Спиртли ичимликларсиз ҳордиқ чиқарамиз» дискотекаси иши ҳам намунали йўлга қўйилган.

Август ойининг охирги кунлари кинолекторийда РСФСР халқ артисти, машҳур спорт комментатори Николай Озеров билан учрашув бўлди. Н. Озеровнинг суҳбатларини йиғилганлар жон дил билан тингладилар. Спорт ҳаёти, айниқса, футбол мусобақалари ҳақида, шунингдек комментаторлик иши тўғрисида кўпдан-кўп саволлар бердилар. Учрашув охирида «Спорт, сен бир жаҳонсан!» фильми намойиш этилди.

Б. ПУЛАТОВ.

◆ ШУ КУНЛАРДА республикамиз пойтахтида Бернулли номидаги математик статистика ва эҳтимоллик назарияси жамиятининг Бутунжаҳон конгресси ўз ишини давом эттирмоқда. Ундаги секциялар ишида 500 та чет эллик ва 700 та совет мутахассислари иштирок этаяпти. Суратларда: конгресс қатнашчилари ва меҳмонлари халқаро китоблар кўргазмасининг очилишида.

ЎзТАГ фотохроникаси.

ФЕСТИВАЛГА ИККИТА СПЕКТАКЛЬ

Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Республика халқ театрлари фестивалига шу кунларда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Хусусан, режиссёр Шавкат Умаров бошчилик қилаётган И. Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи Халқ театри коллективи ҳам бу кўрикка муносиб ҳозирланаётир.

Театр фестивалда Максим Каримовнинг «Инсонликка номзод» ва Машраб Бобоевнинг», «Номус, қомус» пьесалари бўйича саҳналаштирилган спектакллари билан қатнашади. Спектакллардаги асосий ролларни Х. Икромов, М. Ҳайдарова, С. Мирзаолимова, М. Хўжаева, М. Қаюмова ва бошқалар ижро этадилар.

Д. ҚОДИРОВА.

Бўш вақтингиз қандай ўтмоқда?

ШУНДАЙ ДАМ ОЛИШДИ

Орджоникидзе районида меҳнаткашларнинг дам олиш кунларини мароқли ва мазмунли ўтказиш анъана тусини олмоқда. Ҳар якшанба куни эрталабдан янграган карнай-сурнай садолари остида «Қибрай» стадиони томон одамлар кела бошлайди. Улар бу ерда дам олиш кунларини кўнгилли ўтказадилар, ҳордиқ чиқарадилар.

Жумладан, ўтган якшанба куни район меҳнаткашлари стадионда ўтказилган маданий-спорт байрамида иштирок этишди. И. Эртиев раҳбарлигидаги район маданият уйи бадиий ҳаваскорлари ҳамда 3-болалар ва ўсмирлар музика мактаби духовой оркестрининг замонавий ва классик асарлардан тузилган концерт номерларини тинглаб, томоша қилишди.

Район мактабларининг ўқувчилари ГТО нормативлари топшириш доирасида ўзаро беллашдилар. Айниқса футбол, волейбол ва стол тенниси мусобақалари қизғин баҳслар билан ўтди. Т. Анорбоева раҳбарлигидаги пионер ва ўқувчилар саройининг асфальтга расм чизиш тўгараги аъзолари маҳорати ҳаммани хурсанд қилди. Болаларнинг «Тинчлик» мавзуидаги расмлари байрам иштирокчилари бўлган ҳар бир кишини тўлқинлантирди.

Шунингдек, стадион олдида ташкил этилган «Табиат инъоми» деб номланган сабзавот ва полиз маҳсулотлари ярмаркаси, район матлуботчилари томонидан уюштирилган чанқовбости ичимликлар, музқаймоқ ва ширинликлар савдоси барчага манзур бўлди.

— Бундай оммавий-маданий тадбирларнинг ўтказилиши айни муддаодир,— деди Орджоникидзе номли совхоз ишчиси А. Ёқубов.— Назаримда бундай тадбирларни янада мароқли, янада мазмунли бўлишига интилиш керак. Стадион атрофидаги майдонни турли панно ва плакатлар билан безаш, сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан бирга саноат моллари ярмаркасини ташкил этиш, райондаги бошқа бадиий ҳаваскорлик коллективларини ҳам бундай тадбирларга жалб этиш, турли иссиқ таомлар билан савдо қилишни уюштириш лозим. Буларнинг барчаси дам олиш кунимиз янада мазмунли ўтишини таъминлайди...

Р. ЙЎЛЧИЕВА.

БХР китоблари декадаси

Тошкентдаги «Дружба» магазинида очилган китоб кўргазмасида Болгария нашриётларининг маҳсулоти намойиш қилинмоқда. Кўргазмани Болгарияда социалистик революциянинг 42 йиллигига бағишланиб ўтказилаётган Болгария китоби декадаси доирасида чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти уюштирди. Экспозиция қардош мамлакат ижтимоий-сиёсий, бадиий, болалар адабиёти янгиликлари билан таништиради. Кўргазмага Болгария ёзувчи ва шоирларининг СССР халқлари тилларига таржима қилиб чиқарилган асарлари ҳам қўйилган.

(ЎзТАГ).

• У кунлар шуҳрати сўнмас

Полкдошлар дийдор кўришишди

Қизил изтопарларнинг қидирув ва ёзишмалари натижасида қуролдошлар яна бир-бирларини топишди. Кутузов ва Суворов орденли 14-артиллерия бригадаси 534-полкининг собиқ жангчилари Ворошиловграднинг Северодонецк шаҳрида учрашишган эди.

Учрашувда Калинин районидан уруш ветерани, кекса педагог Жамолхон Жалолов бошлиқ ўн нафардан ортиқ собиқ жангчилар иштирок этишди. Ўшанда улар навбатдаги учрашувни Калинин районида ўтказишни таклиф этишган эди. Қуролдошлар бу таклифни жон диллари билан қабул қилгандилар.

Яқинда қуролдошлар ўзбек диёрида дийдор кўришишди. Москва, Пенза, Ворошиловград, Запорожье, Белгород, Херсон ва бошқа шаҳарларда истиқомат қилаётган 22 нафар полкдош Калинин районига ташриф буюришди. Учрашувда Чимкент области, Тошкент шаҳри ва области районларидан ҳам ветеранлар қатнашишди.

Уруш ветеранлари бир ҳафта давомида район экономикаси ва маданий ҳаёти билан танишдилар. Соҳибкорлар, боғбонлар, ўқувчилар меҳмони бўлишди. Биринчи қўнғироққа бағишланган тантанали линейкаларда, Тинчлик дарсларида иштирок этишди. Ветеранлар совети раиси херсонлик К. П. Харитонов, москвалик А. Е. Егоров, запорожьелик Е. Н. Дмитриенко ва бошқа уруш қатнашчилари учрашувларда ўз хотираларидан сўзлаб бердилар. Айниқса совет-болгар дўстлиги уйида, «Москва», Свердлов номли совхозларнинг дала шийпонларида бўлган учрашувлар меҳмонларда катта таассурот қолдирди. Улар Тошкентнинг тарихий жойларини ҳам бориб кўрдилар.

Сафар охирида ветеранларни Калинин район партия комитетининг биринчи секретари Ю. А. Ҳайдуров қабул қилди. Меҳмонларга эсдалик совғалари топширилди. Собиқ полкдошлар учрашувлардан зўр таассуротлар олиб қайтдилар.

Н. УМАРОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

БИРИНЧИ ФАРЗАНД БИЛАН!

Чиноз қишлоқ Советида ота-оналарга янги туғилган фарзандларининг гувоҳномалари тантанали суратда топширилди. Бу учрашувда иштирок этган район ижроия комитети маданият бўлимининг мудири А. Ортиқов, қишлоқ Советининг раиси Л. Жалиловалар ёш ота-оналарни биринчи фарзандлари билан қизғин табрикладилар. Район марказий поликлиникаси терапия бўлимининг врачи Зуҳра Аълоева эса гўдакларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам, санитария-профилактика ишлари ҳақида тушунтириш берди.

С. ҚОСИМОВА.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

СССР ХАЛҚЛАРИ IX СПАРТАКИАДАСИДА

◆ ҚИЛИЧБОЗЛИК. Москвада бўлиб ўтган қиличбозлик турнирида республикамиз спортчилари муваффақиятли қатнашдилар. 5—6 сентябрь кунлари ўтказилган шахсий турнирида республикамиз вакили М. Шарипов ленинградлик М. Кареловга ютқазиб қўйди ва умумий ҳисобда саккизинчи ўринга тушиб қолди.

◆ ОҒИР АТЛЕТИКА. 52 килограммгача бўлган вазн категориясида республикамиз вакили И. Исоқовга тенг келадиганлар топилмади. У иккикурашда 235 килограмм натижа кўрсатиб, спартакиада олтин медалига сазовор бўлди.

◆ ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ. Хоккейчилар ўртасидаги турнир қизғин паллага кирди. Мутахассисларнинг фикрича финал мусобақаларида тўрт команда—Қозоғистон, РСФСР, Ўзбекистон, Украина хоккейчилари биринчилик учун курашишлари кутилмоқда.

Сўнгги икки турда республикамиз хоккейчилари муваффақиятли қатнашдилар. Улар Грузия спортчиларини 10:0 ҳисобида, Москва терма командасини эса 9:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

✱

◆ Чавандозлик бўйича республика олий спорт маҳорати мактабида 200 га яқин болалар шуғулланишади. Шу йилнинг ўзида бу ерда олти нафар СССР спорт мастери тайёрланди. Ҳар бир машғулот қизғин ва мазмунли ўтади. Болалар тренерларнинг кўрсатмаларини алланечук иштиёқ билан бажарадилар. Айниқса, ўзларининг севимли «дўстлари» уларга итоаткорона бўйсунишн ёшларни завқлантиради. Суратда: ўн ёшлик Азиза Лолахонова ўзининг «Фрегат» лақабли оти билан.

В. Миленький фотоси.
(ЎзТАГ).

✱

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИДА

ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ ҚАБУЛИ

Ўтган чоршанба куни «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги ҳуқуқ, социалистик қонунчиликни пропаганда қилиш жамоатчилик Совети навбатдаги қабулни ўтказди.

Шу куни область ижроия комитети юридик бўлимининг бошлиғи Б. Усмонов меҳнаткашларни қабул қилди. 12 нафар киши турли масалалар бўйича мурожаат қилди. Уларнинг 5 нафари қабул вақтида ўз савол ва талабларига тегишли жавоблар олишди. 7 кишининг аризаси алоҳида текшириб, ҳал этиш учун тегишли ташкилотларга ҳавола қилинди. Масалалар узил-кесил ҳал бўлгач, натижаси ариза берган ўртоқларга маълум қилинади.

БИЛДИРИШ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни бугун — 10 сентябрь куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар қабулни Тошкент шаҳар прокурорининг ёрдамчиси Нурмат ТУРСУНМАТОВ бошқаради.

Шикоят, ариза ва илтимосномалари бўлган ўртоқлар ана шу қабулхонага келишлари ва ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан мурожаат қилишлари мумкин. Келишга имкон тополмаган кишиларга редакция жамоатчи Совети қабулхонаси хат орқали ҳам жавоб беради.

Жамоатчи Совет қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48, 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ.

КАТТА ПОЗИЦИЯВИЙ УСТУНЛИКДА

Иккинчи бор реванш-матчида жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ўйинни шох олдидаги пиёдани икки хонага суриш билан бошлади. Лондонда ўтказилган олтинчи партия ҳам худди ана шундай бошланган эди. Унда А. Карпов русча партияни қўллаган эди. Ўшанда бутун ўйин давомида ташаббус Каспаровда бўлиб, собиқ жаҳон чемпиони катта қийинчилик билан дурангга эришган эди. Умуман бу юриш рақиблар ўйнаган барча партияларда (72 та) бир неча бор қўлланган бўлиб, оқ доналарни сурган томон бирон марта ҳам ғалаба қозонмаган.

14-партияда эса Карпов испанча партияни қўллашга қарор қилди. 18-юришгача бўлган вазият ўтган йилги матчда ҳам такрорланган эди. Биринчи бўлиб жаҳон чемпиони ўйининг янги усулини қўллади. Шуниси диққатга сазоворки, қора пиёдалар линияси бўйича икки марта рақиб лагерига ёриб ўтди. Биринчи пиёдани Каспаров фарзинга чиқишига икки юриш қолганида ютиб олди. Мана шу линияга келган яна бир пиёда эса ўз йўлида учта рақиб сипоҳини уриб олди. Иккинчи пиёданинг фарзинга чиқишига бир қадам қолган бўлишига қарамай, оқлар уни бемалол уриб олиш имконига эга.

30-юришлар атрофида рақиблар вақт танқислигига учрашган эди. Ўйиннинг якунловчи қисмида Каспаров ниҳоятда аниқ ҳаракатлар ёрдамида ўз устунлигини янада оширишга муваффақ бўлди. Ўйин оқларнинг катта позициявий устунлигида кечиктирилди. Жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ўзининг 41-юришини ёзиб қўйди.

* * *

Кеча А. Карпов ўйинни давом эттирмай мағлубиятини тан олди. Ҳисоб Г. Каспаров фойдасига 8:6 бўлди.

А. ТОШХЎЖАЕВ,
СССР спорт мастерлигига номзод.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТВ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Сатурн»га йўл». Бадиий фильм. 11.05 — «Саёҳатчилар клуби». 12.05 — «Бу фантастик олам». 13.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — «Нега ва нима учун». 16.50 — Мультфильм. 17.00 — «Нилуфар». 17.30 — «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 18.15 — Музикали фильм. 18.45 — «Олий мактаб: қайта қуриш муаммолари». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — «Сатурннинг тугатилиши». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Волейбол. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — «Шанба — ота-оналар куни». 13.10 — «Ўқитувчи экрани». 14.35 — Табиатшунослик. 14.55 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.25 — «Драматургия ва театр». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Спидвей. Халқаро мусобақалар. 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ўн икки стул». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — «Звёздочка». 17.20 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Адабиёт. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Болалар учун кўрсатув. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — «Ахборот». 19.30 — «Тошкентнинг олтин кузи», анъанавий санъат фестивалининг тантанали очилиши. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака!». 22.30 — «Дастлабки текширув». Бадиий фильм. 23.45 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 19.30 — «Пионер телетайпи». 19.40 — Телефильм. 20.30 — Ритмик гимнастика. 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Сабзавот савдосида стандартлар». 21.30 — Москва-II.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

12 сентябрдан бошлаб
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
ЁВВОЙИ ҲАЙВОНЛАРНИНГ АРАЛАШ ГРУППАСИ ТОМОШАЛАРИ

Йўлбарслар, қора пантералар, қоплонлар ва гепардлар иштирок этади.

Ҳайвонларни ўргатувчи — Арманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Михаил БАГДАСАРОВ.

Владимир РУСАНОВ, Павел БОГАЧУК ва Мартирос КЕШЧАНларнинг қизиқчилик чиқишлари.

Томошалар ҳар куни соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.00 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.00 да бошланади.

КАССАЛАР ҚУЙИДАГИ **ТАРТИБДА ИШЛАЙДИ**

Марказий касса — соат 9 дан 20.00 гача.

«Болалар дунёси» универмаги олдидаги шаҳар кассаси — соат 11 дан 19.00 гача.

Чилонзор савдо марказидаги касса—соат 14 дан 19.00 гача.

Фарҳод ярмаркасидаги касса—соат 11 дан 19.00 гача.

Олой бозоридаги касса—соат 9 дан 21.00 гача (жуфт кунлари).

Бош универсал магазин яқинидаги савдо расталарида жойлашган касса — соат 10 дан 14.00 гача.

М. Горький номли майдон метро станциясидаги касса—соат 16 дан 20.00 гача.

Ҳамза метро станциясидаги касса соат 16 дан 21.00 гача.

Дам олиш куни—душанба.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-94.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР биринчилиги учун

ХОККЕЙ

15—16 сентябрда
«БИНОКОР» (Тошкент)—
«ТОРПЕДО» (Тольятти).

19—20 сентябрда
«БИНОКОР» (Тошкент)
«ДИЗЕЛИСТ» (Пенза).

15, 16, 19 сентябрда матчлар соат 18.30 да, 20 сентябрда 17.00 да бошланади.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77—**администратор;** 46-03-12, 46-70-31—**касса.**

МИТТИ МОТОЦИКЛ

ГЕОЛОГЛАР, ОВЧИЛАР, ТУРИСТЛАРГА АТАЛГАН «ТУЛА» КЕНГ ШИНАМЛИ МОТОЦИКЛИНИ АНА ШУНДАЙ ТАЪРИФЛАШ МУМКИН.

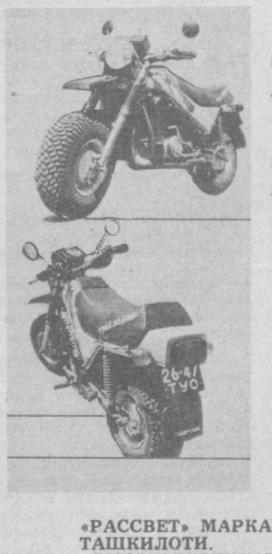

Юриш қийин бўлган сўқмоқларда бу машина қўл келади.

Двигатель кўп ишласа ҳам қизиб кетмайди. Унинг электр мосламалари двигателни равон ва кучли ишлатади.

Мотоцикл ҳайдовчи, пассажир ва 20 килограмм юк билан бемалол соатига 85 километргача йўл босади ва 100 километр масофада «А-76» маркали бензиндан атиги 3,6 литр сарфлайди.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА САВДО ТАШКИЛОТИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

«СОЮЗТЕЛЕФОНСТРОЙ» ТРЕСТИнинг
ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ

алоқа монтажчилари, кавшарловчилар, монтажловчилар, алоқа кабель монтажчилари, станцион кабель монтажчилари курсларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 2 ой.

КУРСЛАРГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИЛГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ойига 75 сўмдан стипендия берилади.

Ўқувчилар курсларни битирганларидан кейин уларга тарифли-ихтисосли разрядли алоқа монтажчилари, кавшарловчилар, станцион кабель монтажчилари-ихтисоси берилади ва Тошкент шаҳрида иш билан таъминланади.

Меҳнат ҳақи—ишбай мукофотли.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Куйбишев шоссеси, 15-уй, 12-корпус. Телефонлар: 91-33-90, 91-44-95, 91-56-94, 91-58-91.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС: 64684.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12